II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 19 juni 2000

om allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik

(2000/517/EG)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

som beaktar Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 99.2 i detta,

som beaktar kommissionens rekommendation,

som beaktar diskussionen i Europeiska rådet den 19 juni i Santa Maria da Feira,

som konstaterar att Europaparlamentet har antagit en resolution om kommissionens rekommendation,

REKOMMENDERAR FÖLJANDE.

I. ALLMÄNNA RIKTLINJER FÖR DEN EKONOMISKA POLITIKEN

1. INLEDNING

Globaliseringen och utsikten till en ny kunskapsstyrd ekonomi ger Europeiska unionen och dess medborgare stora möjligheter. För att dessa möjligheter skall kunna utnyttjas är det nödvändigt att den pågående förändringen av den europeiska ekonomin påskyndas. Dessa allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken bygger därför på och utvidgar den nuvarande strategin och ger konkret innehåll till slutsatserna från toppmötet i Lissabon. De inriktas särskilt på strukturpolitikens effekter på medellång och lång sikt och på reformer som syftar till att främja potentialen för ekonomisk tillväxt, sysselsättning och social sammanhållning samt på övergången till en kunskapsstyrd ekonomi. Frågor som omfattas av Cardiff- och Luxemburgprocesserna kommer att behandlas mer ingående inom ramen för dessa processer.

Allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken

Enligt fördraget skall medlemsstaterna föra sin ekonomiska politik så att de bidrar till att förverkliga gemenskapens mål och inom ramen för de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken (artikel 98). Medlemsstaterna skall även betrakta den ekonomiska politiken som en fråga av gemensamt intresse och samordna denna politik inom rådet (artikel 99). Sedan etapp 2 av den ekonomiska och monetära unionen inleddes har därför rådet, på rekommendation från kommissionen, varje år antagit allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken. Dessa allmänna riktlinjer utgör en central del av processen för samordning av den ekonomiska politiken och bildar en ram för hur medlemsstaternas och unionens övergripande ekonomisk-politiska mål och vägval skall definieras. Riktlinjerna har fått ytterligare vikt efter rådets rapport om samordning av den ekonomiska politiken, som stöddes av Europeiska rådet i Helsingfors och av Europeiska rådet i Lissabon vid det särskilda mötet om sysselsättning, ekonomiska reformer och social sammanhållning. Vid det sistnämnda mötet beslutades att Europeiska rådet skall hålla ett särskilt möte varje vår om ekonomiska och sociala frågor.

För att Europeiska rådet skall kunna ge verklig politisk ledning i god tid vid sitt årliga vårmöte och för att säkerställa att rådet (Ekofin) kan utnyttja arbetet i andra rådskonstellationer kommer förfarandet för utarbetandet av de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken att ändras.

Från och med i år kommer de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken att vidarebefordras till andra relevanta rådskonstellationer som då tar ansvaret för genomförandet inom sina respektive områden. Samtidigt uppmanas dessa rådskonstellationer att fortsätta arbetet med utformningen av det kommande årets allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken och att lämna sina bidrag före utgången av januari året därpå.

Mot bakgrund av detta arbete och på grundval av, bland annat, stabilitets- och konvergensprogrammen, den gemensamma sysselsättningsrapporten och Cardiffrapporterna samt den egna bedömningen av genomförandet av de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken förbereder kommissionen riktlinjedebatten vid rådets möte (Ekofin), som föregår Europeiska rådets årliga vårmöte.

På denna grundval kommer rådet (Ekofin) att utarbeta ett dokument med de huvudfrågor som Europeiska rådet kommer att uppmanas koncentrera sina överläggningar på under den del av det årliga vårmötet som direkt berör de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken.

På rekommendation från kommissionen och mot bakgrund av de prioriteringar som Europeiska rådet fastställer vid det årliga vårmötet samt eventuella kommentarer från andra rådskonstellationer på kommissionens rekommendation, kommer rådet (Ekofin) att utarbeta ett utkast till de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken som Europeiska rådet vid mötet i juni kommer att använda som underlag för sina slutsatser. Rådet (Ekofin) antar därefter de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken enligt bestämmelserna i fördraget.

Medlemsstaterna står på det stora hela inför samma utmaningar och behöver vidta åtgärder av liknande slag. De allmänna rekommendationerna i avsnitt 3 riktar sig därför till alla medlemsstater. Det bör dock samtidigt uppmärksammas att det finns viktiga skillnader dem emellan, såväl när det gäller ekonomisk utveckling och utsikter som i fråga om strukturer och institutioner. Prioriteringarna skiljer sig således något åt mellan de olika medlemsstaterna, inom ramen för den övergripande strategin. Dessa prioriteringar redovisas i del II, där de länderspecifika riktlinjerna är samlade. Det bör noteras att avsnitten om arbetsmarknadspolitik i de länderspecifika riktlinjerna kompletterar sysselsättningsriktlinjerna för 2000 och stöder genomförandet av de reviderade nationella handlingsplanerna. Dessa har nyligen överlämnats av medlemsstaterna och kommer att utvärderas ytterligare i den gemensamma rapporten om sysselsättningen i samband med nästa sysselsättningspaket.

Deltagandet i euroområdet medför ett behov av en utökad samordning av politiken. Ministrarna i de EU-stater som ingår i euroområdet kommer därför att fortsätta att sammanträda informellt i Euro 11-gruppen utan att det påverkar Ekofinrådets centrala ställning när det gäller processer för samordning av den ekonomiska politiken och för beslutsfattande. Euro 11-gruppen fördjupar sin diskussion om frågor av gemensamt intresse i enlighet med slutsatserna från Europeiska rådet i Luxemburg. Bland annat diskuterar de utvecklingen av eurons växelkurs, bytesbalansens ställning, utvecklingen på kapitalmarknaden samt de deltagande medlemsstaternas konjunkturläge och budgetpolitik.

Euro 11-gruppen kommer också att fortsätta, och vid behov stärka, sin kontinuerliga övervakning av budgetutvecklingen och budgetpolitiken i de medlemsstater som deltar i euroområdet. Denna kontinuerliga övervakning väntas ge upphov till diskussioner vars syfte skall vara att hålla finanspolitiken i linje med de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken eller med de kriterier som anges i fördraget. När det gäller externa frågor inom dess kompetensområde kommer Euro 11-gruppen att fortsätta att utforma gemensamma ståndpunkter för euroområdet i internationella forum. Den fäster också särskild vikt vid den givande dialogen med Europeiska centralbanken som regelbundet är företrädd vid mötena. Mot bakgrund av de erfarenheter som vunnits under de senaste två åren fortsätter gruppen att utveckla och förstärka ett gemensamt språk, vid behov förberett av Ekonomiska och finansiella kommittén, och som de sinsemellan har enats om, för att försäkra sig om enhetlighet i sättet att nalkas frågor av gemensamt intresse.

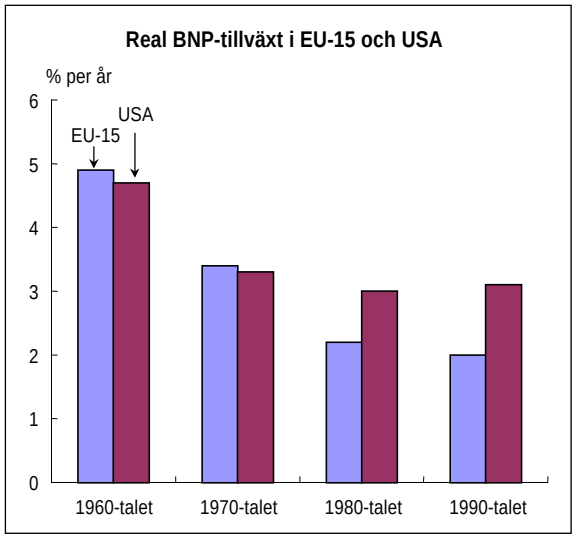
2. HUVUDPRIORITERINGAR OCH KRAV I FRÅGA OM DEN EKONOMISKA POLITIKEN

2.1 *EU:s ekonomi vid det nya milleniets början*

Bakgrunden till riktlinjerna för 2000 är det ekonomiska läge och de utsikter som framgår av kommissionens vårprognoser. Rådet använde även resultatet och slutsatserna i kommissionens rapport om genomförandet av 1999 års riktlinjer som underlag. Enligt denna rapport har 1999 års riktlinjer på det stora hela genomförts framgångsrikt. Som helhet har den makroekonomiska politiken varit tillfredsställande. När det gäller arbetsmarknadsreformer har erfarenheterna emellertid varit blandade: medan många av medlemsstaterna har genomfört aktiverande och förebyggande åtgärder, är det bara ett fåtal som har tagit itu med sysselsättningshämmande inslag i skatte- och bidragssystemen. Alltför rigid lagstiftning om anställningsskydd bör dessutom omprövas mer aktivt för att fastställa hur man kan främja att nya arbetstillfällen skapas. När det gäller ekonomiska reformer har de främsta framstegen skett i fråga om genomförande av lagstiftning om den inre marknaden samt liberalisering av telekommunikations- och elmarknaderna. I detta avseende kommer de strukturrelaterade resultatindikatorer som man enades om på toppmötet i Lissabon, och som kommer att vara klara i slutet av detta år, att påskynda de ekonomiska reformerna för en konkurrenskraftigare europeisk ekonomi. Vissa förbättringar har också kunnat konstateras när det gäller disciplinen i fråga om statliga stöd och utvecklingen av riskkapitalmarknaderna, även om mer behöver göras på dessa områden. På vissa andra områden har framstegen varit mycket blygsamma, bland annat när det gäller att se till att lagstiftningen om offentlig upphandling följs och att stödja FoU och innovation.

Arvet från 1990-talet – EU har under de senaste tio åren bidragit till en kraftigt ökad ekonomisk integration och skapat stabila ramar för den ekonomiska politiken. Den inre marknadens funktion har förbättrats ytterligare, och några sektorer som tidigare varit överreglerade håller på att liberaliseras och utsättas för konkurrens. En penningpolitik som är inriktad på stabilitet har etablerats med stöd av en förbättrad finanspolitik och en väl avvägd löneutveckling. Införandet av euron blev en framgång. Man har skapat ett omfattande ramverk för samordning av den ekonomiska politiken där europeiska sysselsättningspakten, som innehåller en makroekonomisk dialog, lades till förra året.

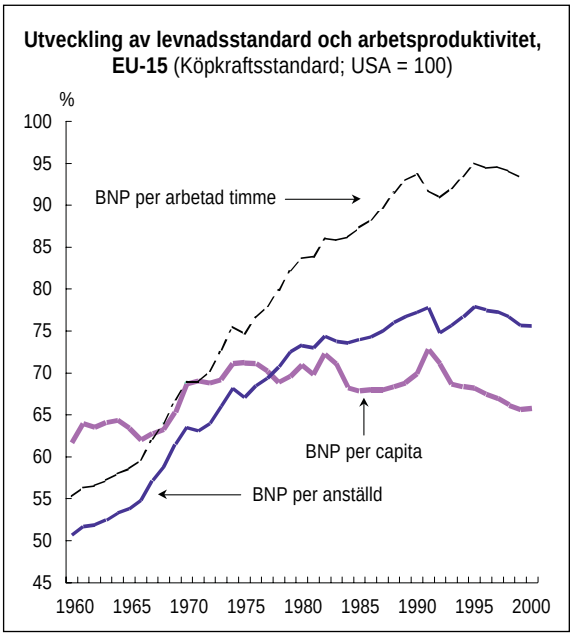
Trots dessa framgångar utvecklades EU:s ekonomi under 1990-talet inte så väl som man hoppats. Detta gäller oavsett om man jämför med tidigare årtionden eller med USA:s ekonomiska utveckling under perioden.

Källa: kommissionen.

Den ekonomiska tillväxten var relativt svag och inga nettoförbättringar av sysselsättningen kunde noteras. Arbetslösheten ligger fortfarande på en högre nivå än i början av 1990-talet. Den genomsnittliga levnadsstandarden i EU ligger cirka 35 % under motsvarande för Förenta staterna, trots att produktionen per arbetad timme numera är i stort sett densamma, sedan EU-länderna knappat in på Förenta staternas försprång under 40 års tid. Den stora skillnaden i inkomst per capita kan delvis förklaras av ett lågt och stagnerande arbetskraftstal och en liknande utveckling av sysselsättningen. Investeringarna i reala termer steg dessutom knappast i EU under 1990-talet, vilket ledde till att investeringarna som kvot av BNP sjönk ytterligare, medan de reala investeringarna i Förenta staterna nästan fördubblades under samma tid.

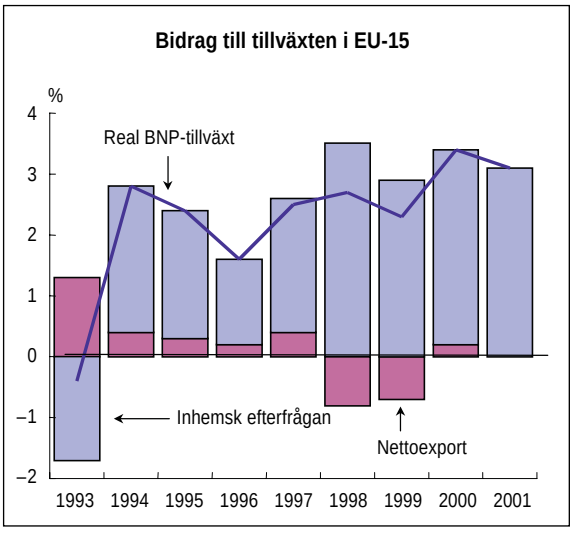
Att förbättringarna av de ekonomiska grundförutsättningarna inte avspeglas i större ekonomiska framgångar visar hur allvarliga de makroekonomiska obalanserna och strukturella hindren var i början av årtiondet. En annan faktor är att de ekonomiska reformerna kom igång sent i vissa medlemsstater, samt att det alltid tar en viss tid innan en lämpligt sammansatt politik börjar bära frukt. Det bör mot denna bakgrund framhållas att några medlemsstater uppvisade en imponerande ekonomisk tillväxt under 1990-talet. Även om medlemsstaterna också påverkades av konjunkturnedgången i början av 1990-talet, fick de också del av en stark återhämtning under åren därefter, som bidrog till att starkt minska arbetslösheten, i vissa fall till nivåer som inte förekommit sedan början av 1970-talet. Även om landspecifika faktorer också spelat in, har dessa länder gemensamt att en väl genomförd justering av den makroekonomiska politiken skedde i kombination med genomgripande strukturreformer, och att dessa inbördes samverkande åtgärder genomfördes med stor beslutsamhet.

Källa: kommissionen.

Gynnsam tillväxtprognos – Sedan sommaren 1999, då de senaste riktlinjerna antogs, har en allt stabilare och mera omfattande ekonomisk återhämtning slagit rot inom EU. Den är delvis resultatet av en gynnsam miljö. Men en viktigare orsak är en sund makroekonomisk politik som har fått stöd av medlemsstaternas strukturpolitiska åtgärder. Denna process måste fortsättas på ett kraftfullt sätt. Under dessa förhållanden och om löneutvecklingen som förväntat också i fortsättningen hålls på en lämplig nivå är det realistiskt att förvänta sig en årlig icke-inflatorisk tillväxt på omkring 3 % för hela EU under de kommande åren. Det måste emellertid noga övervakas att prisstabiliteten inte äventyras.

Tillväxten har i högre grad genererat sysselsättning, huvudsakligen på grund av att efterfrågan har förskjutits mot de mer arbetskraftsintensiva tjänstesektorerna och att insatser har gjorts för att öka det faktiska arbetskraftsutbudet. Tack vare gynnsamma makroekonomiska förhållanden och strukturåtgärder på arbetsmarknaderna förväntas en fortsatt stark ökning av sysselsättningen och minskning av arbetslösheten.

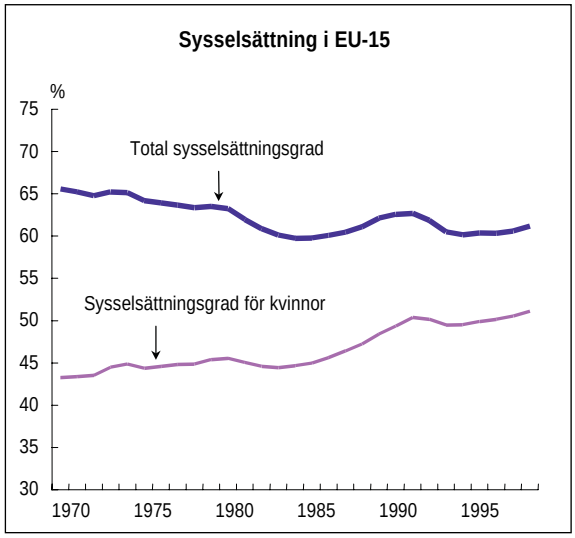

Källa: kommissionen.

2.2 ***Viktigaste utmaningarna***

På denna fasta grund ställs de som utformar den ekonomiska politiken i Europa inför nya utmaningar och möjligheter under de närmast följande åren och i framtiden. De viktigaste utmaningarna gäller återgången till full sysselsättning, utvecklingen mot en kunskapsstyrd ekonomi, effekterna av den åldrande befolkningen samt strävan efter en förbättrad social sammanhållning. Samtliga medlemsstater står inför dessa utmaningar, men det finns betydande skillnader i fråga om hur viktig var och en av frågorna är för varje medlemsstat och i vilken grad de förberett sig för att ta sig an dem.

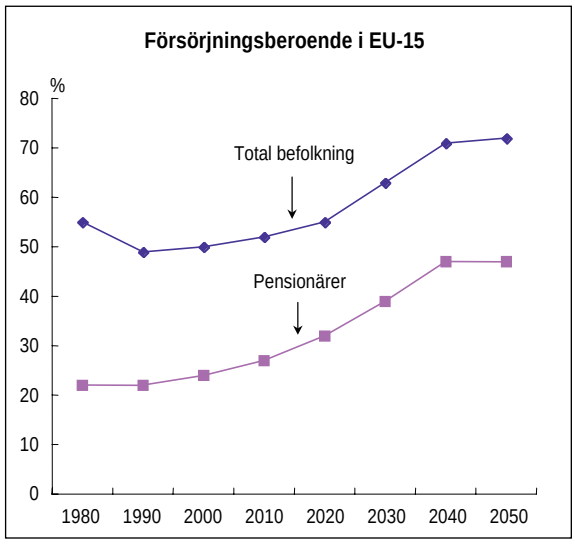
En återgång till full sysselsättning – Arbetslösheten är fortfarande alltför hög. Även om den har sjunkit successivt ligger den fortfarande på cirka 9 % av arbetskraften inom unionen, och skillnaden mellan könen i fråga om arbetslöshet förblir också stor i de flesta medlemsstater. Sysselsättningsnivån och arbetskraftstalet är också lågt inom EU, särskilt när det gäller kvinnor och äldre personer i arbetsför ålder i många av medlemsstaterna. Att en stor grupp för närvarande inte är sysselsatt innebär stora ekonomiska och sociala kostnader. Att gripa sig an dessa problem innebär framför allt att skapa nya arbetstillfällen inom tjänstesektorn, öka sysselsättningen bland kvinnor samt verka för ett ökat deltagande i arbetslivet bland äldre personer i arbetsför ålder. Som betonades av Europeiska rådet vid det särskilda mötet i Lissabon är det övergripande målet att höja sysselsättningsnivån från nuvarande 61 % till så nära 70 % som möjligt till 2010, och att höja motsvarande procentandel för kvinnor från 51 % i dag till över 60 % 2010 för EU som helhet. Vid Europeiska rådets särskilda möte i Lissabon uppmuntrades medlemsstaterna dessutom att överväga att fastställa nationella mål för att öka sysselsättningen. Om dessa mål på medellång och lång sikt kan uppnås skulle detta medföra inte bara en starkare och mera varaktig ekonomisk tillväxt inom EU, utan också kraftigt lätta bördan på medlemsstaternas offentliga finanser och sociala trygghetssystem, och bidra till en mer effektiv kamp mot social utslagning.

Källa: kommissionen.

Att främja utvecklingen mot en kunskapsstyrd ekonomi – Ökade kunskaper och innovation har i allt högre grad blivit centrala drivkrafter för en ökad konkurrenskraft, produktivitet, ekonomisk tillväxt, sysselsättning och levnadsstandard. Emellertid behöver unionen komma i kapp Förenta staterna i fråga om såväl innovativ kapacitet som produktion och spridning av ny informations- och kommunikationsteknik. Det finns också allvarliga kunskapsunderskott, särskilt inom teknik och vetenskap, och när det gäller informationsteknik brister såväl grundkunskaperna hos många arbetstagare som de expertkunskaper som krävs i informationssamhället. För att möta dessa utmaningar behövs ökade offentliga och privata investeringar i mänskliga resurser, en modernisering av kapitalstocken, ytterligare liberalisering och strukturreformer som leder till en anpassning av ekonomins struktur, mer konkurrenskraftiga marknader, ökad flexibilitet i resursallokeringen mellan olika sektorer, företag och yrken samt en förbättrad matchning mellan utbildningsstrukturen och arbetsmarknaden.

Att stå redo inför situationen med en åldrande befolkning – På grundval av den nuvarande demografiska utvecklingen förväntas EU få en kraftig ökning av andelen äldre människor i icke-aktiv ålder efter 2010, och samtidigt en minskning av arbetskraften. Bortsett från de betydande effekter som det kan få för det ackumulerade sparandet, under i övrigt lika förhållanden, kommer en stigande försörjningskvot att få avsevärda konsekvenser för arbetskraftsfaktorns bidrag till den ekonomiska tillväxten, samt för möjligheterna att upprätthålla en varaktig balans i de offentliga finanserna. En högre försörjningskvot kommer att leda till svagare ekonomisk tillväxt så länge den inte kompenseras genom att sysselsättningen ökar och faktorproduktiviteten förbättras på ett varaktigt sätt. Vad avser den åldrande befolkningens konsekvenser för de offentliga finanserna förväntas en oförändrad politik leda till kraftigt ökade kostnader för offentliga pensionssystem och sjukvård. Medlemsstaterna måste här anta en helhetssyn, och bland annat sträva efter hållbara offentliga finanser, reformera pensions- och sjukvårdssystem och stimulera till ett ökat arbetskraftsdeltagande, i synnerhet bland äldre personer i arbetsför ålder. Med utgångspunkt i dessa utmaningar uppmanade Europeiska rådet i Lissabon till ett stärkt samarbete mellan medlemsstaterna, i synnerhet för att utveckla de sociala trygghetssystemen, med särskild hänsyn till pensionssystemens hållbarhet på lång sikt.

Anm.: Total försörjningskvot: antalet personer i befolkningen i åldersgrupperna 0–14 år och 65 år och äldre dividerat med befolkningen i arbetsför ålder, 15–64 år.
Försörjningskvot för pensionärer: antalet personer i befolkningen i åldersgruppen 65 år och äldre dividerat med befolkningen i arbetsför ålder, 15–64 år.
Källa: kommissionen.

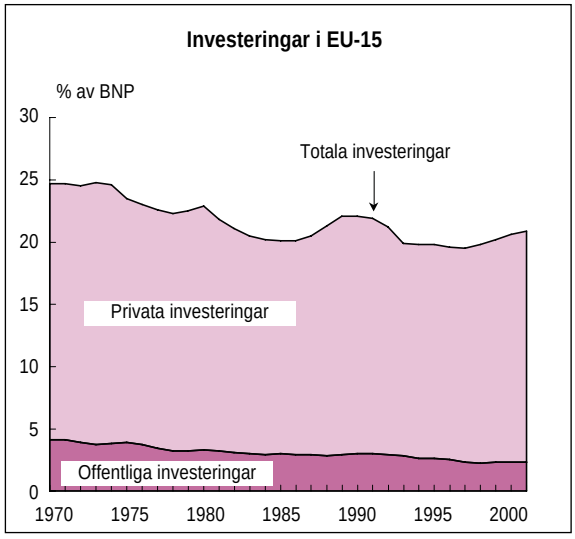
En förbättrad social sammanhållning – Även om unionens medborgare i genomsnitt åtnjuter en hög levnadsstandard och god social trygghet är den sociala utslagningen fortfarande ett utbrett problem. Arbetslöshet är alltjämt den viktigaste orsaken till social utslagning i EU. Det beror i hög grad på den stora andelen långtidsarbetslösa samt arbetslöshetens höga koncentration till vissa regioner eller samhällen, grupper i samhället och kategorier av arbetstagare. Även om frågan om social integration går utöver rena sysselsättningsaspekter, är ett arbete den bästa försäkringen mot social utslagning. Att skapa bättre yttre förutsättningar för hög sysselsättning och låg arbetslöshet är således det bästa skyddet mot utslagning som kan åstadkommas genom ekonomisk politik.

Att genomföra reformer i ett internationellt sammanhang – I en allt mer integrerad världsekonomi är det inte tillräckligt att Europeiska unionen överväger sina egna ekonomiska reformer isolerat – befintliga lösningar bör inte endast jämföras inom EU utan också med lösningar i de ekonomier i världen som uppnår bäst resultat. Om medlemsstaterna skall kunna dra fördel av en förbättrad ram för ekonomiskt beslutsfattande måste en lämplig utrikespolitik bedrivas. Unionen bör därför fortsätta att införa en gemensam handelspolitik som främjar öppna konkurrenskraftiga marknader för att maximera tillväxt, välstånd och

stabilitet. Det finns ett mycket starkt samband mellan tillväxt och en öppen attityd till internationell handel och internationella investeringar. Som en av de största inre marknaderna i världen har unionen mycket att vinna av ytterligare liberalisering och är beredd att själv bidra till processen inom ramen för WTO-förhandlingarna.

2.3 *Följande steg i strategin: att stärka potentialen för ekonomisk tillväxt inom EU*

Det finns en koppling, också internationellt, mellan utmaningarna att återställa den fulla sysselsättningen, utveckla en kunskapsstyrd ekonomi, förbereda ekonomierna för problemet med en åldrande befolkning och slå vakt om den sociala sammanhållningen och de måste bemötas genom en samlad strategi på medellång och lång sikt. Även om den nuvarande konjunkturuppgången förväntas leda till betydande framsteg när det gäller några av de viktigaste utmaningarna är en ökning av den potentiella produktionskapaciteten i EU:s ekonomi en viktig faktor för en fortsatt icke-inflatorisk tillväxttakt på medellång sikt. Detta kräver utöver makroekonomisk stabilitet och sunda, hållbara offentliga finanser att effektiva, integrerade och konkurrenskraftiga marknader utvecklas. Effektiva marknader ökar i hög grad möjligheten att investera i det mänskliga och fysiska kapital som behövs för tillväxt och de är den grundläggande källan till innovation och dynamik.

Källa: kommissionen.

Alla ansvariga politiker bör följa denna strategi med största möjliga beslutsamhet så att en väl avvägd och klokt sammansatt politik kan åstadkommas, där de olika beståndsdelarna samverkar för att förbättra villkoren för investering, tillväxt och skapande av nya arbetstillfällen samt öka kapaciteten för innovationer, kunskapsnivån och den sociala sammanhållningen. Strategins huvuddelar, som beskrivs i följande avsnitt, är att

i) hålla fast vid en makroekonomisk politik som gynnar tillväxt och stabilitet,

ii) påskynda den pågående processen för budgetsanering,

iii) höja de offentliga finansernas kvalitet och långsiktiga hållbarhet,

iv) verka för en väl avvägd löneutveckling,

v) främja en kunskapsstyrd ekonomi,

vi) bidra till att produktmarknaderna fungerar effektivt (både när det gäller varor och tjänster),

vii) verka för att kapitalmarknaderna stärks, såväl genom ökad integration som fördjupning,

viii) stärka arbetsmarknaderna, och

ix) bidra till en hållbar utveckling.

3. REKOMMENDATIONER

3.1 *Att slå vakt om en makroekonomisk politik som gynnar tillväxt och stabilitet*

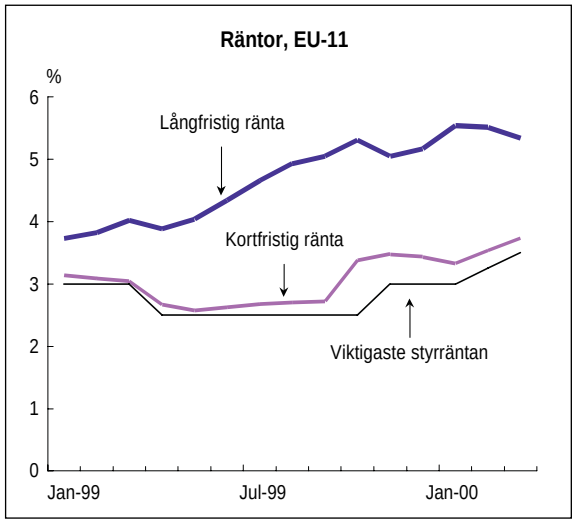
Den övergripande strategin för makroekonomisk politik spelar en central roll för att främja tillväxt och sysselsättning och slå vakt om stabila priser. På kort sikt bör dessa åtgärder bidra till att den pågående återhämtningen fortsätter och till att tillväxtpotentialen utnyttjas fullt ut. På medellång sikt blir målet att hjälpa till att skapa grundförutsättningar som garanterar att sparande och investeringar utvecklas på ett gynnsamt sätt och leder till en ekonomi med högre och mer varaktig, icke-inflatorisk tillväxt och sysselsättning.

Inom euroområdet har de ekonomiska förhållandena och utsikterna förbättrats betydligt när återhämtningen har breddats och förstärkts. Den politiska huvudutmaningen är nu att säkerställa att den pågående återhämtningen utvecklas till en långvarig period med stark ekonomisk tillväxt och ökande sysselsättning. En lämplig och smidig ekonomisk strategi består i att

i) penningpolitiken klart inriktas på att bibehålla prisstabilitet enligt fördraget,

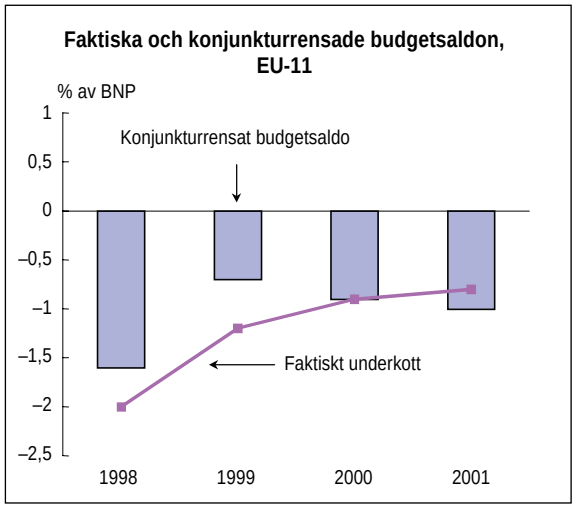
ii) varaktiga insatser görs av medlemsstaterna för att påskynda den pågående budgetsaneringen för att så snart som möjligt komma nära balans eller uppnå ett överskott i de offentliga finanserna, och för att denna situation skall bibehållas på medellång sikt och att statsskulden minskas,

iii) arbetsmarknadens parter fortsätter att föra en ansvarsfull politik och arbetar för en löneutveckling som är förenlig med prisstabilitet och tillkomsten av nya arbetstillfällen.

Källa: kommissionen.

För de medlemsstater *som inte ingår i euroområdet* gäller att de två medlemsstater som deltar i ERM2 (Danmark och Grekland) också bör föra en sund penning- och finanspolitik som garanterar att deras växelkursåtaganden uppfylls, och att de andra två medlemsstaterna (Sverige och Storbritannien) bör föresätta sig att klara inflationsmålet och på den vägen hålla en stabil växelkurs.

Källa: kommissionen.

3.2 ***Att påskynda den pågående budgetsaneringsprocessen***

Som anges i stabilitets- och tillväxtpakten förbättrar en sund ställning i de offentliga finanserna förutsättningarna för att de automatiska stabilisatorerna skall fungera fullt ut, utan att man riskerar att överskrida gränsvärdet för budgetunderskott, dvs. 3 % av BNP. Sunda offentliga finanser har också en gynnsam effekt på räntan och bidrar till en ökad tillgång på medel för privata investeringar, en fortsatt minskning av den offentliga skulden i förhållande till BNP samt ökar finanspolitikens trovärdighet inom EMU och förbättrar därmed förtroendet för ekonomin bland investerare. Med tanke på att produktionen förutses öka snabbare än den potentiella tillväxttakten, bör en finanspolitik av pro-cyklisk typ undvikas. Eftersom prognoserna för medlemsstaternas offentliga finanser inte visar på några förbättringar av underliggande saldon för EU som helhet finns det en överenskommelse om att påskynda budgetsaneringen. Eftersom såväl den ekonomiska situationen som ställningen i de offentliga finanserna skiljer sig åt en hel del medlemsstaterna emellan, måste åtgärderna utformas land för land, både vad avser omfattning, snabbhet och tidpunkt. Allmänt sett skall dock medlemsstaterna

i) utnyttja det faktum att de offentliga finanserna förbättrats på grund av att tillväxten blivit större än väntat, så att den offentliga sektorns finanser år 2000 överträffar målen i de uppdaterade stabilitets- och tillväxtprogrammen; detta ligger i linje med förra årets rekommendation att genomföra anpassningsåtgärderna så tidigt som möjligt med början år 2000, och bör vara möjligt i de flesta medlemsstater, med tanke på att utfallen år 1999 var över förväntningarna,

ii) eftersom tillväxten fortsätter att vara hög sträva efter att komma nära balans eller uppnå ett överskott i de offentliga finanserna tidigare än vad som förutses i de uppdaterade stabilitets- och konvergensprogrammen, så att det som regel under 2001 skapas en tillräcklig marginal för att klara en konjunkturnedgång, och

iii) där så krävs driva konsolideringen av de offentliga finanserna utöver miniminivån för att uppfylla kraven i stabilitets- och tillväxtpakten, och på så sätt skapa ytterligare manöverutrymme vid en konjunkturnedgång, klara av oväntade förändringar i de offentliga finanserna, se till att statsskulden minskar snabbare och vara förberedda för de förväntade budgetkonsekvenserna av en åldrande befolkning.

Offentlig nettoutlåning (+)/netto upplåning (−) i de uppdaterade stabilitets- och konvergensprogrammen

(% av BNP)

	Datum (1)	1999 (2)	2000 (*)	2001	2002	2003
Stabilitetsprogram						
B	12/99	− 0,9	− 0,7	− 0,5	0,0	0,2
D	12/99 (3)	− 1,1	− 1,1	− 1,5	− 1,0	− 0,5
E	01/00	− 1,1	− 0,8	− 0,4	0,1	0,2
F (4)	01/00	− 1,8	− 1,5	− 1,2	− 0,7	− 0,3
IRL	12/99	2,0	1,6	2,5	2,6	n.a.
I	01/00	− 1,9	− 1,5	− 1,0	− 0,6	− 0,1
L	02/00	2,4	2,5	2,6	2,9	3,1
NL (5)	11/99	0,5	0,4	− 1,3/− 0,5	− 1,1/0,0	n.a.
A	03/00	− 2,0	− 1,7	− 1,5	− 1,4	− 1,3
P	02/00	− 2,0	− 1,5	− 1,1	− 0,7	− 0,3
FIN	09/99	2,3	3,7	4,2	4,6	4,7
EUR-11		− 1,2	− 1,1	− 1,0	− 0,6	− 0,2
Konvergensprogram						
DK	12/99	3,0	2,2	2,2	2,3	2,5
EL	12/99	− 1,6	− 1,2	− 0,2	0,2	n.a.
S	11/99	1,9	2,2	2,0	2,0	n.a.
UK (6)	12/99	1,2	0,2	0,2	− 0,1	− 0,4
EU-15		− 0,6	− 0,7	− 0,6	− 0,3	− 0,2

(*) Uppgifter som medlemsstaterna lämnat elektroniskt i mars 2000.
(1) Datum för antagande.
(2) Utfall.
(3) Tillägg till det uppdaterade stabilitetsprogrammet för februari 2000.
(4) Gynnsamt scenario; försiktigt scenario prognosvärden: − 1,3, − 0,9 och − 0,5 % av BNP, för respektive, åren 2001 till 2003.
(5) Uppgifterna för 2001 och 2002 bygger på ett försiktigt scenario respektive ett gynnsamt scenario; båda scenarierna bygger på budgetförslaget för 2000, offentliggjort i september 1999, och sedan dess har den faktiska utvecklingen varit gynnsammare.
(6) 1999 utfall för kalenderåret. Programdata för finansiella år.

Källa: kommissionen.

3.3 ***Att förbättra kvaliteten och hållbarheten i de offentliga finanserna***

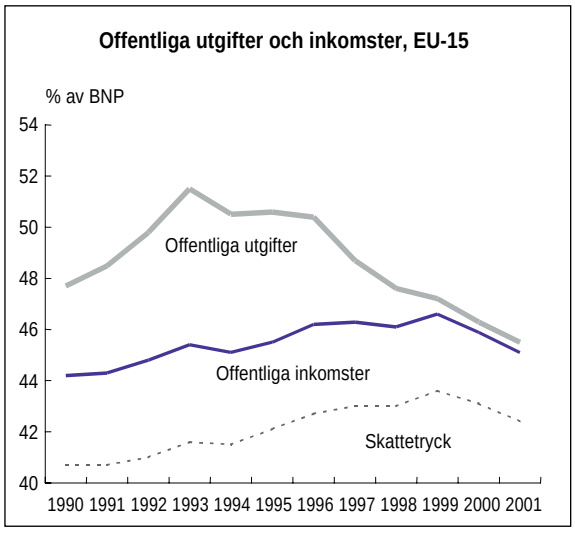
De gynnsamma ekonomiska utsikter som råder för närvarande ger en god möjlighet att införa genomgripande reformer, bland annat omstrukturering av utgifter och minskning av skattetrycket, samtidigt som de offentliga finanserna konsolideras. Konsolideringens "kvalitet" och sammansättning spelar en central roll för sysselsättningen och för ett väl fungerande EMU. De offentliga utgifterna bör omstruktureras på så sätt att investeringar i såväl materiellt som immateriellt kapital gynnas, och ekonomins tillväxtpotential stärks. Potentialen för tillväxt och ökad sysselsättning

kan också förbättras genom skattereformer som syftar till att minska skattetrycket och avskaffa bestämmelser som orsakar skattebetingade snedvridningar. Skattesystemen måste också vara utformade så att de klarar av de utmaningar som ekonomisk integration och teknisk utveckling medför, där behovet att bekämpa skadlig skattekonkurrens ingår. Det är också viktigt att välfärdssystemen medverkar till nödvändiga omvandlingar av ekonomin, och anpassas på så sätt att arbete lönar sig, så att negativa incitament för arbete elimineras och tjänster av hög kvalitet kan tillhandahållas effektivt. Samtidigt måste reformen av välfärdssystemen skötas på ett sådant sätt att strukturförändringen inte förvärrar befintliga sociala problem som arbetslöshet, social utslagning och fattigdom. De offentliga finansernas hållbarhet på medellång och lång sikt måste garanteras, samtidigt som demografiska och andra långsiktiga strukturella faktorer tas i beaktande. Medlemsstaterna bör

i) förbättra hållbarheten i sina offentliga finanser huvudsakligen genom att hålla tillbaka utgifter snarare än genom att höja skatter,

ii) införa eller förstärka de mekanismer och institutioner som är till för att kontrollera utgifterna; i detta sammanhang kan införandet av utgiftstak övervägas,

iii) omfördela de offentliga utgifterna för att ge större relativ betydelse till investeringar i realkapital och humankapital, FoU och innovation samt informationsteknik, så att en väsentlig årlig ökning av investeringarna i humankapital per capita garanteras,

Källa: kommissionen.

iv) se över förmånssystemen så att det lönar sig att arbeta,

v) minska skattetrycket, särskilt för låginkomsttagare, för att främja sysselsättningen samtidigt som konsolideringen av de offentliga finanserna fortsätter,

vi) omedelbart se över pensions- och sjukvårdssystemen med tanke på budgetkonsekvenserna av en åldrande befolkning,

vii) göra skattesystemen effektivare och mera lättbegripliga, särskilt genom att bredda skatteunderlaget, sänka skattesatserna och använda effektiva förfaranden för uppbörd av skatt,

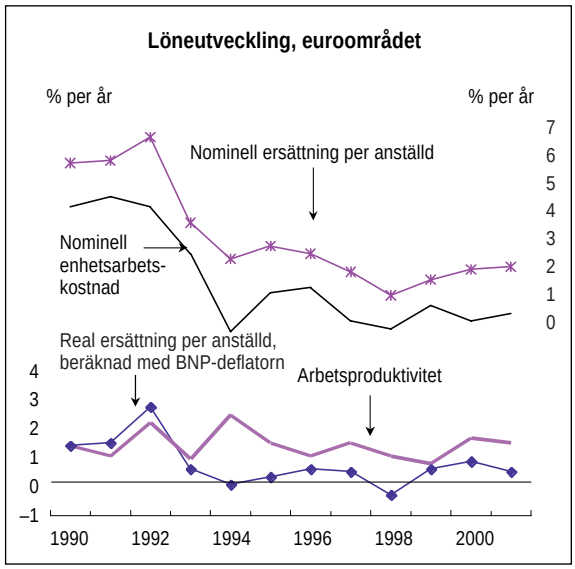
viii) inleda reformer av mervärdesskattesystemen, i syfte att modernisera och förenkla befintliga regler och sträva efter att tillämpa reglerna mer enhetligt, samt stärka det administrativa samarbetet på området; man bör vidare slutföra de pågående diskussionerna om beskattning av elektronisk handel, eftersom detta är en viktig förutsättning för en väl fungerande inre marknad, och

ix) fortsätta processen med samordning av skattepolitiken för att undvika skadlig skattekonkurrens, samt eftersträva en överenskommelse om skattepaketet i enlighet med Europeiska rådets slutsatser från Helsingfors i december 1999.

Gemenskapens institutioner bör liksom medlemsstaterna följa principen om budgetdisciplin. Detta måste gälla alla utgiftskategorier i budgetplanen, vilket man enades om vid Europeiska rådet i Berlin 1999, i enlighet med det interinstitutionella avtalet om budgetdisciplin och förbättring av budgetförfarandet. Inom ramen för budgetplanen och i enlighet med det interinstitutionella avtalet bör gemenskapsanslagen fördelas på ett bättre sätt, så att EU-budgeten ger bästa möjliga effekt.

3.4 *Att främja en lämplig löneutveckling*

Löneutvecklingen i medlemsstaterna bör kunna anpassas efter ekonomins och sysselsättningens utveckling. Regeringens roll är att skapa goda förutsättningar för konstruktiva förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter. Om löneutvecklingen skall kunna bli en del av sysselsättningsfrämjande politiska villkor bör arbetsmarknadens parter hålla fast vid en ansvarsfull linje och sluta löneavtal med hänsyn till principerna i de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken. Det är således av största vikt att

Källa: kommissionen.

i) de nominella löneökningarna är förenliga med stabila priser. Inom euroområdet kommer därmed de samlade löneökningarna att kunna förenas med prisökningar som hålls inom ramen för Europeiska centralbankens prisstabilitetsmål,

ii) betona den reala löneutvecklingens betydelse för en kraftig ökning av sysselsättningen; uppmuntra till reallöneökningar som står i proportion till ökningen av arbetsproduktiviteten, samtidigt som hänsyn tas till att vid behov stärka och på sikt bibehålla avkastningen av investeringar som stärker produktionskapacitet och sysselsättning; detta innebär således att i länder där tillväxten i arbetsproduktiviteten stagnerar, bör utrymmet för reallöneökningar minska; konkret bör bland annat en minskning i arbetstiden inte medföra ökade reala arbetskraftskostnader per enhet; om ökad lönsamhet skall omsättas i större investeringar inom EU måste det också skapas allmänna villkor som är gynnsamma för investeringar, bland annat i fråga om efterfrågans utveckling, förhållanden på arbetsmarknaden, beskattning och lagstiftning,

iii) se till att det vid kollektiva avtalsförhandlingar tas hänsyn till skillnader i produktivitet (beroende på skicklighet, kvalifikationer eller geografiskt område) när lönenivåer skall fastställas, och

iv) fortsätta att driva en politik för att förhindra löneskillnader mellan könen i de fall där det föreligger faktisk diskriminering.

3.5 ***Att främja en kunskapsstyrd ekonomi***

Ett viktigt led i EU:s strategi för att öka tillväxt och sysselsättning är att förbättra den innovativa kapaciteten inom unionen. Innovation och spridning av ny teknik kommer emellertid bara att få begränsade positiva effekter så länge de inte kompletteras med en mera övergripande strategi för reformer inom produkt-, kapital- och arbetsmarknaderna. En större konkurrens på produkt- och kapitalmarknaderna och väl fungerande finansmarknader är viktiga förutsättningar för ökad innovation och spridning av ny teknik. Medlemsstaterna bör

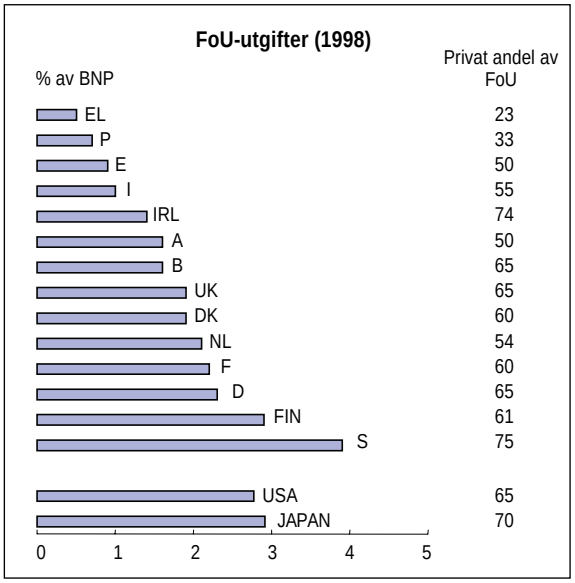
i) skapa grundläggande förutsättningar för ökad privat finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet, partnerskap för forskning och utveckling samt startande av högteknologiföretag, till exempel genom skattelagstiftningen och bättre fungerande kapitalmarknader,

ii) främja konkurrensen på produkt- och kapitalmarknaderna, särskilt genom att undanröja hinder för in- och utförsel, för att därigenom öka företagens incitament att införa innovationer och bidra till spridning av ny teknik och information,

iii) garantera ett effektivt och tillräckligt offentligt bidrag till finansieringen av grundforskning och för inrättande av högkvalificerade forskningscentrum, samt stimulera till ökade förbindelser mellan akademisk forskning och näringsliv samt säkerställa spridningen av information; gemenskapens bestämmelser om statligt stöd måste tillämpas strikt,

iv) säkerställa en snabb och smidig tillgång till Internet till låg kostnad,

v) vidta åtgärder för att motverka splittring och uppdelning av forskningsinsatserna, och öka samarbetet inom forskningen på EU-nivå för skapa ett ”gemensamt europeiskt forskningsområde”; bidra till nätverksbyggande mellan olika forskningscentrum under 2001, och avskaffa hindren för forskares fria rörlighet 2002, samt – på grundval av ett förslag från kommissionen – inrätta ett patentsystem med EU-räckvidd i slutet av 2001, och

Anm.: Uppgifterna avser andelen FoU som utförs inom den privata sektorn.
Källa: kommissionen och OECD.

vi) bidra till ökade insatser för utbildning i såväl offentlig som privat regi, för att göra arbetskraften mer anpassningsbar och undvika att arbetslöshet och social utslagning ökar på grund av ett utbildningsunderskott; främja livslångt lärande i fråga om de färdigheter som behövs i informationssamhället; uppmuntra företag, arbetstagare och utbildningsinstitut att medverka i livslångt lärande; verka för att det antal 18–24-åringar som bara har grundskoleutbildning eller kortare gymnasieutbildning, och som

inte deltar i vidareutbildning, till år 2010 minskar till hälften jämfört med idag; öka antalet forskare och ingenjörer; se till att Internet och andra multimediaverktyg blir tillgängliga i alla skolor senast i slutet av 2001, och att den nödvändiga lärarkompetensen för ändamålet finns till hands i slutet av 2002, samt i allmänhet att informationstekniken utnyttjas mera i skolarbetet.

3.6 ***Att se till att produktmarknaderna fungerar effektivt, såväl när det gäller varor som tjänster***

Väl fungerande produktmarknader är en förutsättning för att EU-länderna skall kunna utnyttja alla fördelar med euron, globaliseringen och den nya tekniken, och spela en ledande roll i insatserna för att öka sysselsättningen. Viktiga framsteg har redan gjorts på detta område, i synnerhet i form av strukturreformer i medlemsstaterna och genom de impulser som Cardiffprocessen har gett. Framgångarna har emellertid varit mera blygsamma i tjänstesektorn, och det krävs således en särskild strategi för att senast i slutet av 2000 få bort handelshinder i tjänstesektorn. Medlemsstaterna bör

i) genomföra bestämmelserna om den inre marknaden effektivt och fullständigt, särskilt i fråga om offentlig upphandling och tekniska standarder; vidta åtgärder för att säkerställa att såväl offentlig upphandling som de viktigaste offentliga tjänsterna är tillgängliga online senast 2003; minska antalet nationella tekniska bestämmelser till vad som är strikt nödvändigt; verka för att principen om ömsesidigt erkännande fungerar bättre,

ii) se till att konkurrensövervakande myndigheter åtnjuter ett verkligt oberoende och ge dessa myndigheter befogenhet att med öppna och effektiva medel övervaka att artiklarna 81 (om karteller) och 82 (om missbruk av dominerande ställning) i EG-fördraget följs,

iii) minska statliga stöd, i synnerhet ad hoc-stöd, och omfördela stödet till mål av övergripande intresse, samt förbättra övervakningen av statliga stöd och utvärderingen av stödens effektivitet,

iv) före 2001 års utgång fullborda liberaliseringen av telekommunikationsmarknaden och i synnerhet, redan under år 2000, verka för ökad konkurrens när det gäller lokala accessnät,

v) påskynda liberaliseringen av energi- (el och gas), post- och transportsektorerna i syfte att upprätta en verklig inre marknad på dessa områden; se till att gemenskapsdirektiven om öppning av marknaderna för allmännyttiga tjänster genomförs fullt ut; med hjälp av lämplig lagstiftning och normer för tillhandahållande av allmännyttiga tjänster försäkra sig om att fördelarna i form av lägre priser och hög kvalitet också kommer privatkonsumenter och industriella användare till godo; reformer inom nätverksindustrin måste utvärderas systematiskt sedan de har genomförts,

vi) stärka konkurrensen i tjänstesektorerna, i synnerhet i fråga om finansiella tjänster, detaljhandel och företagstjänster; på grundval av ett förslag från kommissionen enas om en strategi för att undanröja hinder för tillhandahållandet av tjänster senast i slutet av år 2000 samt verka för att potentialen med den elektroniska handeln utnyttjas till fullo,

vii) minska den börda som lagar och bestämmelser utgör för företagen för att skapa ett gynnsammare klimat för innovativa företag, i synnerhet när det gäller att starta och driva små och medelstora företag, och under år 2000–2001 utarbeta en strategi för ytterligare samordnade åtgärder för att förenkla sådan lagstiftning,

viii) utveckla en systematisk strategi för regelverket för tjänster som kan syfta till att fastställa på vilka områden marknadsinslag kan användas för att tillhandahålla offentliga tjänster; förbättra den offentliga sektorns effektivitet genom att verka för ökad användning av nya förvaltnings- och kommunikationstekniker (elektronisk handel, Internet, offentlig upphandling via data) och genom att uppmuntra till offentlig-privata partnerskap på tydliga villkor, och

ix) se till att de många lagstiftningsreformer som inletts genomförs i praktiken, så att konkreta resultat i form av bättre ekonomisk effektivitet och fördelar för konsumenterna kan uppnås.

3.7 ***Stödja kapitalmarknadernas utveckling genom ytterligare integration och fördjupning***

Effektiva och väl integrerade finansmarknader förbättrar och minskar kostnaden för allokering av finansiellt kapital. De underlättar strukturreformer och har en central roll att spela för företagarandan. Detta kan bidra till att öka lönsamheten och investeringskvoten. Sunt fungerande finansmarknader bidrar också till makroekonomisk stabilitet. Sedan euron infördes har det gjorts påtagliga framsteg i fråga om integration av finansmarknaderna, inte minst inom ramen för handlingsplanerna för finansiella tjänster respektive riskkapital, vilka för närvarande håller på att genomföras. Arbetet med dessa program har getts högsta politiska prioritet och åtgärder bör vidtas så snabbt som möjligt. Europeiska rådet i Lissabon begärde att dessa handlingsplaner skall vara helt genomförda år 2005 respektive 2003. I planerna och i samband med genomförandet av dem bör dessutom den faktiska utvecklingen på marknaden beaktas så att integrationen i så hög grad som möjligt blir marknadsstyrd. Det är nödvändigt att

i) verka för bästa möjliga tillgång till investeringskapital på en kapitalmarknad som sträcker sig över hela EU och som är öppen även för små och medelstora företag, genom att ett gemensamt EU-pass för emittenter införs,

ii) underlätta för alla investerare att verka på en gemensam kapitalmarknad genom att avskaffa hinder för investeringar i och genom pensionsfonder, garantera ett adekvat investerarskydd, förtydliga skillnaden mellan sofistikerade (professionella) investerare och mindre investerare, se över uppförandereglerna för investerare och förbättra förutsättningarna för de institutionella investerarnas verksamhet,

iii) verka för ytterligare integrering av marknaderna för statsobligationer genom ökat informationsutbyte och större öppenhet i fråga om tillvägagångssätt och instrument för statlig upplåning, och genom att försäljning och återköp (repo-marknad) över nationsgränserna underlättas,

iv) förbättra effektiviteten i avräknings- och betalningssystemen för värdepapper, så att sunda affärstransaktioner över nationsgränserna underlättas och uppmuntras,

v) förbättra effektiviteten i gränsöverskridande betalningstjänster i mindre skala genom att förbättra förfarandena för gränsöverskridande betalningar och för information till kunderna,

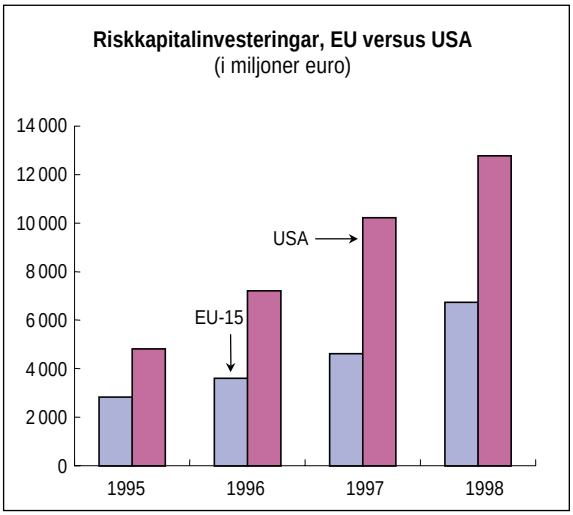
vi) underlätta jämförelse av räkenskaperna för de företag som söker finansiering på den integrerade finansmarknaden och möjliggöra för EU att snabbt anpassa sig till den internationella utvecklingen på redovisningsområdet,

vii) påskynda skattepolitiska åtgärder för att underlätta nyetablering av företag och riskkapitalinvestering, och snarast införa de ändringar i konkurslagstiftningen som krävs för att ge företagare en andra chans samt åtgärder för att uppmuntra personalägande,

viii) öka samarbetet inom EU mellan lagstiftare och tillsynsorgan för finanssektorn, och

ix) följa upp EU:s bestämmelser om uppköpserbjudande samt om omstrukturering och likvidation av kreditinstitut och försäkringsbolag.

EU bör på internationell nivå verka för finansiell stabilitet genom att föra en konstruktiv dialog med sina främsta handelspartner och genom att arbeta för att det internationella finansiella systemet förbättras. EU bör fortsätta att arbeta för att en multilateral ram av investeringsregler fastställs vid nästa förhandlingsomgång i WTO så att den internationella investeringsmiljöns förutsägbarhet och stabilitet förbättras.

Källa: EVCA, Venture One.

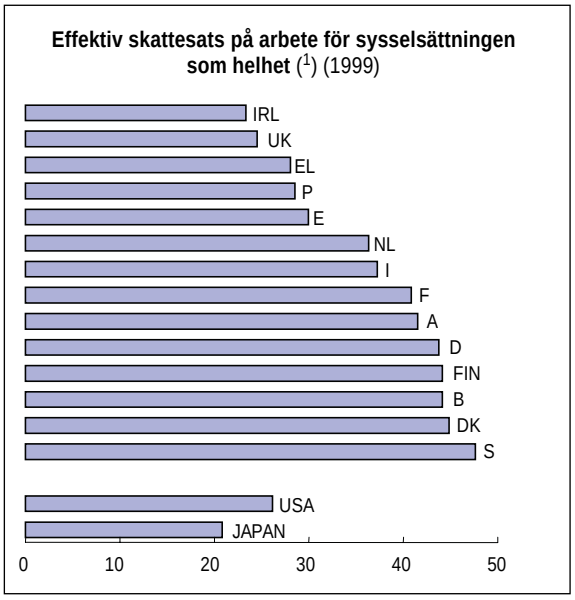
3.8 ***Att stimulera arbetsmarknaderna***

Europeiska rådet i Lissabon fastställde att Europas strategi för full sysselsättning skall innebära att driva på den strukturella reformprocessen, förbereda övergången till en kunskapsbaserad ekonomi, modernisera den europeiska sociala modellen genom att investera i människor och bekämpa social utslagning samt att föra en väl avvägd makroekonomisk politik. Arbetsmarknaderna fungerar allt bättre, men situationen skiljer sig en hel del mellan olika medlemsstater, bland annat beroende på hur strukturreformerna avancerat och vilka aktiva åtgärder som vidtagits för att öka de enskilda medborgarnas anställbarhet och anpassningsförmåga. De medlemsstater som har genomfört dessa reformer och åtgärder med störst framgång, samtidigt som de har bedrivit en sund makroekonomisk politik, har redan börjat skörda frukter i form av ökad sysselsättning och mindre strukturarbetslöshet. Det återstår emellertid betydande problem. Arbetslösheten är fortfarande oacceptabelt hög och koncentrerad till vissa regioner och samhällsgrupper, och andelen långtidsarbetslösa är hög. Den låga sysselsättningsgraden, särskilt hos kvinnor och äldre personer i arbetsför ålder, har en återhållande verkan på EU:s tillväxtpotential, och demografiskt sett förväntas en stagnation i fråga om antalet personer i arbetsför ålder. För att dessa problem skall kunna bemötas, och för att EU skall kunna dra alla fördelar av den kunskapsbaserade ekonomin, bör den strategi (med "fyra pelare") som ingår i sysselsättningsriktlinjerna genomföras på ett klart och beslutsamt sätt. Tonvikten på att investera i människorna är en viktig del av den europeiska sociala modellen. Medlemsstaterna bör

i) främja en övergång från passiva till aktiva åtgärder, och välja en heltäckande ansats för att förebygga ungdoms- och långtidsarbetslöshet i enlighet med sysselsättningsriktlinjerna; det gäller bland annat att öka individens anställbarhet genom sänkningar av skatter och sociala avgifter, i synnerhet för låginkomsttagare; man bör också underlätta tillgången till arbetsmarknadsutbildning och övrig utbildning, öka förutsättningarna för "livslångt lärande", och sträva efter att integrera arbetslösa genom aktiva program med specifika ändamål; när det gäller att förbättra förutsättningarna för utbildning och livslångt lärande bör de ansvariga myndigheterna involvera arbetsmarknadens parter i arbetet,

ii) se över och vid behov reformera skatte- och bidragssystem så att det finns faktiska incitament för att delta aktivt i arbetslivet; se över passivt inkomststöd och vilka kriterier som skall uppfyllas för att erhålla bidrag och vid behov införa reformer; undvika att människor överförs från system för arbetslöshetsstöd till andra dyrbara passiva system utanför arbetsmarknaden och att utveckla aktiva arbetsmarknadsåtgärder för att undvika långtidsarbetslöshet som stöds av helt passiva system,

iii) verka för att öka arbetskraftens rörlighet, bland annat genom ömsesidigt erkännande av kvalifikationer och genom att göra det lättare att ta med sig pensionsrättigheter, och därmed öka förutsättningarna för flyttning mellan olika regioner och sektorer i EU,

Anmärkning:
Den effektiva skattesatsen på arbete för den totala sysselsättningn är kvoten mellan socialförsäkringsavgifter plus personliga inkomstskatter och bruttolöner. Sättet att beräkna dessa skattesatser motsvarar i stort sett de implicita skattesatser som offentliggörs av Eurostat, men det finns vissa metodologiska skillnader. Eftersom de till stor del bygger på makroekonomisk statistik är det möjligt att uppdatera dem i samband med kommissionens ekonomiska prognoser, vilket möjliggör en bedömning baserad på de mest aktuella uppgifterna.
Källa: kommissionen.

iv) modernisera arbetsorganisationen i samarbete med arbetsmarknadens parter, bland annat genom system med flexibel arbetstid, åtgärder för att underlätta deltidsarbete och en översyn av alltför rigid lagstiftning om anställningsskydd och höga avgångsvederlag; vid all minskning av total arbetstid, antingen genom lagstiftning eller genom överenskommelse mellan arbetsmarknadens parter, bör man förebygga ökningar av arbetskraftskostnaden per enhet och ta noggrann hänsyn till framtida arbetskraftsbehov, och

v) öka ansträngningarna för att skapa lika möjligheter för kvinnor och män, bland annat genom att stärka befintliga incitament i skatte- och bidragssystem och främja system som gör det lättare att förena förvärvsarbete och familjeliv,

vi) öka insatserna för att uppnå enighet om åtgärder för att säkerställa en mer integrerad arbetsmarknad före utgången av 2000.

3.9 *Att främja en hållbar utveckling*

Man kan bidra till en mera hållbar utveckling genom att teknik, produkter och beteende som är förenliga med miljömål främjas. En förnuftig miljöpolitik som tar vara på effektivitetsfördelarna med marknadsbaserade instrument har den extra fördelen att den även effektiviserar ekonomiska strukturer och därmed bidrar till tillväxt och sysselsättning. Medlemsstaterna bör

i) införa eller vidareutveckla sådana verktyg som bygger på marknadskrafterna, bland annat skatteincitament, användaravgifter, ansvar för och försäkring mot miljöförstöring samt handel med utsläppsrättigheter, genom vilka knappa resurser ges ett konkret pris; medlemsstaterna bör också bidra till att EU:s mål enligt Kyotoprotokollet uppfylls, och verka för att sambandet mellan ekonomisk tillväxt och belastning på miljön bryts, och

ii) ompröva subventioner till enskilda sektorer samt skattebefrielse och andra befintliga åtgärder som har en negativ inverkan på miljön, samtidigt som andra relevanta ekonomiska och sociala faktorer beaktas fullt ut,

iii) arbeta på att nå en överenskommelse om lämplig ram för energibeskattningen på europeisk nivå.

II. LÄNDERSPECIFIKA RIKTLINJER FÖR DEN EKONOMISKA POLITIKEN

1. BELGIEN

Efter en konjunkturavmattning 1999 förväntas ett ekonomiskt uppsving under år 2000 stött av inhemsk efterfrågan, särskilt privat konsumtion och investeringar, och ett fortsatt positivt bidrag från nettoexporten. Sysselsättningsökningen förväntas fortsätta under 2000 och ytterligare förstärkas år 2001 när sänkningen av skatten på arbete träder i kraft.

Finanspolitiken

Belgien har gjort ytterligare framsteg mot en sanering av de offentliga finanserna under 1999 då underskottet i den offentliga sektorns finanser minskade till 0,9 % av BNP, vilket är lägre än det mål som fastställdes i stabilitetsprogrammet, och den offentliga skulden minskade till 114,4 % av BNP. Enligt det uppdaterade stabilitetsprogrammet för 2000–2003 kommer Belgien att fortsätta sina ansträngningar att konsolidera de offentliga finanserna baserat på höga primära överskott, som syftar till att uppnå balans i de offentliga finanserna under år 2002 och en skuldkvot nära 100 % av BNP år 2003. Mot bakgrund av ovanstående bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att uppnå bättre budgetutfall för år 2000 än det mål för underskottet i de offentliga finanserna på 1 % av BNP som fastställdes i budgeten och i det uppdaterade stabilitetsprogrammet, detta mot bakgrund av det förbättrade utfallet för de offentliga finanserna för 1999 och den högre förväntade ökningen av BNP år 2000 jämfört med de antaganden som gjordes i budgeten.

ii) Att begränsa de primära utgifternas reala årliga tillväxttakt så att de inte överskrider den siffra på 1,5 % som underförstått härrör från åtaganden enligt det uppdaterade stabilitetsprogrammet, för att därigenom möjliggöra en minskning av skattebördan, särskilt på arbete, och samtidigt infria målsättningen om ett lägre underskott i de offentliga finanserna.

iii) Att upprätthålla ett primärt överskott på en nivå något över 6 % av BNP för att säkerställa en kontinuerlig minskning av underskottet i den offentliga sektorns finanser och möjliggöra en snabb minskning av den offentliga skuldkvoten.

iv) Att använda inkomsterna från privatiseringar och andra utförsäljningar av statligt ägda tillgångar till att minska den offentliga skulden.

Produktmarknaderna

Belgien är mycket väl integrerat i den europeiska ekonomin. Den belgiska ekonomins öppenhet skapar konkurrens, särskilt på varumarknaderna. Det finns emellertid fortfarande problem inom vissa tjänstesektorer. Trots att betydande framsteg gjorts när det gäller att införliva inremarknadslagstiftningen, bör genomförandet påskyndas. Den belgiska regeringen har utfäst sig att före utgången av mandatperioden minska företagens administrativa bördor med 25 %. Trots ansträngningar under senare tid ligger utgifterna för FoU som andel av BNP under genomsnittet i EU. Ansträngningar för att stimulera spridningen av informations- och kommunikationstekniken, som nu ligger under genomsnittet, måste fullföljas. Mot denna bakgrund bör Belgien särskilt prioritera följande områden:

i) Att ta itu med problemen med bristande konkurrens på tjänsteområdet, vilket bidrar till höga priser och låg produktivitet, exempelvis inom energi-, tele-, järnvägs- och företagstjänstesektorerna.

ii) Att påskynda liberaliseringen av elektricitets- och gassektorerna och stärka befogenheterna för de tillsynsmyndigheter som ansvarar för energi och telekommunikationer.

iii) Att utan dröjsmål genomföra och noga övervaka de olika åtgärder som syftar till att minska de administrativa bördorna på näringslivet.

iv) Att öka insynen och öppenheten i relationerna mellan den offentliga och den privata sektorn, särskilt inom offentlig-privata partnerskap i syfte att undvika snedvriden konkurrens.

Kapitalmarknaderna

Flera reformer har genomförts för att öka marknadseffektiviteten i en allt mer konkurrensutsatt miljö. Riskkapitalmarknaden domineras i stor utsträckning av den offentliga sektorn och kännetecknas av en hög procentandel investeringar i ett tidigt skede och investeringar i högteknologi. Inriktningen av ansträngningarna på nystartade verksamheter är generellt sett positiv, men bristen på privat riskkapital, och särskilt övergångsfinansiering, kan i det långa loppet komma att hämma riskkapitalmarknadens utveckling. Mot denna bakgrund bör Belgien prioritera följande områden:

i) Att göra ytterligare ansträngningar för att uppmuntra privat, till skillnad från offentligt, riskkapital genom att förbättra skatteklimatet, med särskild inriktning på att omstrukturera bolagsskattesystemet genom att sänka skattesatserna och bredda beräkningsunderlaget för skatt.

Arbetsmarknaden

Den belgiska arbetsmarknaden har uppvisat relativt goda resultat i fråga om ökad sysselsättning. Utbudet på arbetskraft har ökat stadigt från en generellt sett låg sysselsättningsgrad, särskilt för kvinnor och äldre arbetskraft. Sysselsättningsökningen ledde därför inte till någon nämnvärd minskning av arbetslösheten. Arbetslösheten är fortfarande en av de högsta bland de mindre medlemsstaterna och uppvisar tydliga regionala skillnader. Delad ansvarighet mellan den federala regeringen, regionerna och språkgemenskaperna kräver en betydande samordning. Mot denna bakgrund bör Belgien särskilt prioritera följande områden:

i) Att vidta kraftfullare åtgärder för att främja arbetskraftens rörlighet mellan och inom regioner och uppmuntra arbetsmarknadens parter att, med hänvisning till de tydliga geografiska skillnaderna i fråga om arbetslöshet, i högre utsträckning låta löneförhandlingarna inom ramen för de federala normerna avseende lönenivån, avspegla lokala arbetsmarknadsförhållanden och/eller företagens ekonomiska ställning. Arbetsmarknadens parter och de offentliga myndigheterna bör också inom sina respektive ansvarsområden i större utsträckning arbeta på att förbättra arbetskraftens yrkeskunskaper och utbildningsnivå.

ii) Att intensifiera de aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärderna för att skapa incitament för att delta i aktiva åtgärder och acceptera nya anställningserbjudanden. De aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärderna bör kombineras med en översyn av skatte- och bidragssystemens eventuella negativa effekter, inklusive tillgänglighet och bidragsvillkor, på sysselsättningen, särskilt för lågkvalificerad arbetskraft, äldre arbetskraft och kvinnor.

2. DANMARK

Den ekonomiska tillväxten bör kunna öka under 2000 eftersom inhemsk efterfrågan, i synnerhet den privata konsumtionen, bör kunna återhämta sig parallellt med de ljusare utsikterna för exportmarknaderna. Arbetslösheten, som under 1999 minskade till 4,5 %, nådde sin lägsta nivå sedan 1970-talet men kommer sannolikt att öka under året.

Finanspolitiken

Den offentliga sektorns finanser stärktes betydligt i Danmark under 1999. Överskottet i de offentliga finanserna uppgick till 3 % av BNP, vilket var en halv procentenhet mer än vad som förväntades när budgetpropositionen antogs. Under 2000 väntas överskottet i de offentliga finanserna uppgå till 2,2 % av BNP och, enligt Danmarks uppdaterade konvergensprogram, därefter öka gradvis till omkring 3 % av BNP till 2005. Överskridanden av utgifterna har förekommit regelbundet på lokalförvaltningsnivå. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att hålla fast vid regeringens mål att begränsa den reala ökningen av den offentliga konsumtionen till 1,2 % i budgeten för 2000; i detta syfte övervaka lokalförvaltningen, överväga en förstärkning av den institutionella ramen, respektera lokalförvaltningens självbestämmanderätt, om det finns en risk för att målet inte kommer att nås.

ii) Att med tanke på de sunda offentliga finanserna fortsatt sträva efter en minskning av skatterna och utgifterna som andel av BNP i enlighet med det uppdaterade konvergensprogrammet, eftersom detta skulle öka de ekonomiska incitamenten och bidra till gynnsammare tillväxt- och sysselsättningsutsikter på medellång sikt.

Produktmarknaderna

Danmark hör till de länder som nått längst med en reform av produktmarknaderna, särskilt inom nätverksamheterna. Det finns dock utrymme för förbättringar när det gäller prisnivåer och produktivitet i den danska ekonomin, om problemet med otillräcklig konkurrens inom vissa sektorer skall kunna lösas. Det gäller t.ex. livsmedel och drycker, byggmaterial och detaljhandel. Danmarks resultat på området för kommersiell forskning och utveckling är sämre än för övriga nordiska länder. Mot denna bakgrund bör Danmark särskilt prioritera följande:

i) Att fortsätta vidta åtgärder för att förstärka konkurrenspolitiken och se till att den tillämpas fullt ut samt ge konkurrensrådet befogenheter att tillämpa artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget.

ii) Att fortsätta ansträngningarna att öka effektiviteten inom den jämförelsevis stora offentliga sektorn, t.ex. genom att mer systematiskt använda offentliga anbudsförfaranden.

iii) Att öka ansträngningarna när det gäller att överföra teknik från forskningsinstitut till företag och att främja företagande inom högteknologisektorer.

Kapitalmarknaderna

Omfattande reformer har genomförts för att öka effektiviteten på marknaden och utveckla riskkapitalmarknaden. Aktiemarknaden är emellertid fortfarande förhållandevis liten, särskilt i jämförelse med obligationsmarknaden. Under 1998 skapades en marknad för snabbväxande företag, men relativt få företag har noterats på börsen. Trots reformerna är också riskkapitalmarknaden fortfarande liten. Mot denna bakgrund bör Danmark särskilt prioritera följande:

i) Att utöka finansieringskällorna för riskkapitalinvesteringar genom att ytterligare minska de kvantitativa begränsningarna för pensionsfondernas investeringar. Man bör härvid ta hänsyn till behovet av riskspridning.

ii) Att fästa särskild uppmärksamhet vid de exempel på god sed som lades fram i oktober 1999 i meddelandet om riskkapital när det gäller beskattning av investeringar i riskkapital, konkurslagstiftning och främjande av innovativa modeller för personalägande, däribland aktieoptioner.

Arbetsmarknaden

Arbetsmarknadsläget har förbättrats betydligt i Danmark under de senaste åren, delvis till följd av de omfattande strukturreformer som genomförts sedan mitten av 1990-talet. Med tanke på den höga sysselsättningsgraden och den låga arbetslösheten kan det dock visa sig mycket svårt att på sikt garantera att utbudet på arbetskraft motsvarar efterfrågan. Den demografiska utvecklingen kommer lika lite som det aviserade införandet av en sjätte semestervecka att bidra till detta under de kommande åren. Trots de nyligen genomförda ändringarna av skattereglerna är skatten på arbete fortfarande hög och bidragssystemen omfattande och generösa. Mot denna bakgrund bör Danmark särskilt prioritera följande:

i) Att genomföra reformer för att minska det totala skattetrycket på arbete, särskilt marginalskatten på låga inkomster, och att öka incitamenten att komma in på eller bli kvar på arbetsmarknaden. Noga övervaka reformen av systemen för förtidspension och ledighet med tanke på behovet av att öka utbudet på arbetskraft.

3. TYSKLAND

Den ekonomiska aktiviteten ökade märkbart under andra halvåret 1999, och det externa bidraget blev åter positivt för första gången sedan mitten av 1998. Eftersom omvärlden väntas förbli stark och den inhemska efterfrågan öka tack vare den förväntade minskningen av arbetslösheten, bör BNP-tillväxten kunna bli klart högre under 2000 än 1999.

Finanspolitiken

Konsolideringen av den offentliga sektorns finanser i Tyskland fortsatte 1999, och det offentliga underskottet minskade till 1,1 % av BNP jämfört med målet 2 % i det ursprungliga stabilitetsprogrammet. Enligt det uppdaterade stabilitetsprogrammet av den 1 februari 2000 väntas underskottet minska till 1 % av BNP under 2000. Denna modesta minskning av underskottet – trots ett ambitiöst sparpaket på delstatsnivå – beror bland annat på att finanserna har försämrats något på regional nivå och en påfyllning av reserverna inom socialförsäkringssektorn. Under 2001 kommer de planerade reformerna av inkomst- och företagsbeskattningen att leda till att underskottet i de offentliga finanserna ökar till uppskattningsvis 1,5 % av BNP. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att utnyttja de offentliga inkomsterna om tillväxten blir större än förväntat för att minska underskottet för 2000 under målnivån.

ii) Att genomföra reformerna av inkomst- och företagsbeskattningen under 2001 med största försiktighet för att begränsa den nya ökningen av det offentliga underskottet och minimera risken för en bestående försämring av det strukturella underskottet.

iii) Att utarbeta strukturreformer av socialförsäkringssystemet (i synnerhet pensioner och sjukvård) eftersom de har avgörande betydelse för hållbara offentliga finanser på medellång sikt.

iv) Att säkerställa en trendmässig nedgång i den offentliga skuldkvoten genom att målen för en minskning av det offentliga underskottet respekteras fullt ut och att ta tillvara alla privatiseringsmöjligheter på alla förvaltningsnivåer. Dessutom skall engångsinkomster utnyttjas fullt ut för skuldminskning.

Produktmarknaderna

Tyskland är väl integrerat i de europeiska produktmarknaderna. Den tyska prisnivån är dock fortfarande ganska hög, främst på grund av högre inkomster per capita. Flera reformer har dock gett goda resultat den senaste tiden när det gäller att förbättra de tyska produktmarknadernas funktionssätt, särskilt i fråga om konkurrenspolitik och liberalisering av nätverksamheter. Trots detta finns det utrymme för ytterligare förbättring. Mot denna bakgrund bör Tyskland särskilt prioritera följande:

i) Att se till att de offentliga anbudsförfarandena görs ännu öppnare; främja elektronisk åtkomst till offentliga anbud.

ii) Att liberalisera reklamföreskrifterna enligt europeisk standard (t.ex. avskaffa restriktionerna på rabatter och direkta gåvor) med beaktande av kraven i det nya direktivet om elektronisk handel.

iii) Att förbättra konkurrensstrukturer och effektivitet genom att utnyttja privatiseringsmöjligheterna.

iv) Att fortsätta minska det statliga stödet, däribland ad hoc-stöd och branschspecifikt stöd.

v) Att granska det nya avtalet om elavgifter som gäller till slutet av 2001 mot bakgrund av erfarenheterna, för att ta tillvara alla fördelar med liberaliseringen av elsektorn.

vi) Att ytterligare bemöda sig om att minska restriktioner och administrativa bördor på små och medelstora företag, särskilt för företagstjänster och hantverksföretag.

Kapitalmarknaderna

Den tyska finansmarknaden har utvecklats dynamiskt under de senaste fem åren, i synnerhet 1999. Utvecklingen av Neuer Markt, aktiemarknaden för snabbväxande högteknologi-företag, har varit särskilt framgångsrik. Tack vare ett starkt offentligt stöd och den senaste tidens marknadsutveckling växer den tyska riskkapitalmarknaden kraftigt, och dessutom investeras betydande belopp i nystartade företag. Mot denna bakgrund bör Tyskland särskilt prioritera följande:

i) Att beakta de exempel på god sed som gavs i meddelandet om riskkapital i oktober 1999 när det gäller beskattning, konkurslagstiftning och stöd till aktieoptionsprogram.

Arbetsmarknaden

Läget på den tyska arbetsmarknaden förbättrades något under 1999, men förbättringen skedde främst i den västra delen av landet. Genom alliansen för arbete (Bündnis für Arbeit) har man skapat förutsättningar för en måttfull löneutveckling, däribland ökade möjligheter till deltidsarbete för äldre, som nu skall förverkligas av arbetsmarknadens parter. En långtgående skattereform, med mindre skatt på arbete och högre miljöskatter, har redan genomförts och det finns planer på ytterligare reformer. Pensionshöjningarna kommer att bromsas upp, vilket bör bidra till att stabilisera pensionsavgifterna. Mot denna bakgrund bör Tyskland särskilt prioritera följande:

i) Att kritiskt se över sin politik gentemot den östra delen av landet, där problemen på arbetsmarknaden fortfarande – tio år efter återföreningen – är särskilt svåra. Det bör framför allt undersökas hur effektiva överföringarna är och hur arbetsmarknadens parter skulle kunna främja skapandet av arbetstillfällen genom ökad flexibilitet på arbetsmarknaden och ändamålsenliga lönestrukturer.

ii) Att fortsätta och övervaka arbetet med att gradvis minska skattetrycket på arbete genom att sänka skatterna och socialförsäkringsavgifterna. Arbetskraftskostnaderna bör minskas ytterligare över hela löneskalan och framför allt i den nedre delen, samtidigt som behovet av en konsolidering av de offentliga finanserna beaktas. Den politiska strategin att skjuta över beskattningen från löner till miljöskatter, som redan medfört en sänkning på cirka 5 % av pensionsavgifterna, bör fortsätta i enlighet med de ytterligare reformåtgärder som planeras.

iii) Att minska de negativa effekter på incitamentstrukturen inom skatte- och bidragssystemet som försvårar för alla grupper, särskilt äldre arbetstagare, att delta i arbetslivet. Att överväga vilka politiska val som är lämpligast om man vill undvika förtidspensioneringar och främja anställning av äldre arbetstagare.

4. GREKLAND

Den ekonomiska återhämtning som inleddes 1994 fortsätter i snabb takt. Under 1999 överskred den reala BNP-tillväxten i Grekland EU-genomsnittet för fjärde året i rad, trots en svag avmattning på grund av den externa utvecklingen. Konsolideringen av tillväxtfasen väntas ha en gynnsam inverkan på arbetsmarknaden under de närmaste åren.

Finanspolitiken

Det finansiella läget i Grekland förbättrades ytterligare 1999, när underskottet i de offentliga finanserna minskade till 1,6 % av BNP, vilket är lägre än målet i konvergensprogrammet, och den offentliga skuldkvoten minskade till 104,4 % av BNP. Den snabbare minskningen av underskottet berodde på att budgetintäkterna var mycket större än väntat, vilket mer än väl uppvägde ett litet överskridande av utgiftsbudgeten. Enligt det uppdaterade konvergensprogrammet skall underskottet i de offentliga finanserna minska ytterligare 2000 och 2001. Konsolideringen av de offentliga finanserna stöds av ett stort primärt överskott, som delvis genereras av socialförsäkringssystemet efter reformerna på 1990-talet. Ytterligare omläggningar inom denna sektor planeras, främst på grund av att befolkningen blir allt äldre. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att betrakta målet i budgeten om ett offentligt underskott på 1,2 % av BNP som den övre gränsen; ett bättre resultat på intäktssidan bör återspeglas av ett mindre underskott i de offentliga finanserna; finanspolitiken bör stramas åt ytterligare 2001 om ett inflationstryck uppstår.

ii) Att säkerställa en kontroll av utgifterna genom klara och bindande regler i syfte att minska de primära löpande utgifternas andel av BNP.

iii) Att fortsätta reformen av socialförsäkringssektorn för att säkerställa systemets hållbarhet på lång sikt; dessutom förbättra kapitalförvaltningen genom socialförsäkringsfonder kombinerade med en fortsatt rationalisering och kontroll av utgifterna.

iv) Att genomföra den privatisering som planerats för 2000 och de kommande åren i syfte att säkerställa en snabbare minskning av den offentliga skuldkvoten.

Produktmarknaderna

Den grekiska ekonomin är, delvis på grund av landets geografiska läge, mindre integrerad i de europeiska produktmarknaderna än andra medlemsstaters ekonomi. Prisnivåerna är ganska höga för flera priskategorier. Tillväxten i den grekiska arbetskraftens produktivitet har förbättrats, men produktiviteten är dock lägre än i andra medlemsstater. Trots betydande framsteg som gjorts med privatiseringen av offentliga företag och ett antal åtgärder som vidtagits för att främja företagsamhet och innovation, går reformen av produktmarknaderna ganska långsamt. Mot denna bakgrund bör Grekland särskilt prioritera följande:

i) Att nå ett bättre resultat när det gäller att införliva inremarknadslagstiftningen.

ii) Att påskynda liberaliseringen av tele-, el- och gassektorn.

iii) Att vidta konkreta åtgärder för att främja startande av nya företag.

iv) Att vidta ytterligare åtgärder för att öka forskningen och utvecklingen samt spridningen av informations- och kommunikationsteknik och främja den privata sektorns finansiering av forskning och utveckling.

Kapitalmarknaderna

Den pågående liberaliseringen gör den grekiska kapitalmarknaden allt öppnare för konkurrens. Aktiemarknaden har gynnats av reformer som genomförts med avseende på företagsstyrning och villkoren för börsintroduktion, och av dematerialiseringen av värdepapper. Aktier i dynamiska små och medelstora företag förväntas dessutom inom kort bli introducerade på den nyligen inrättade börsen för sådana företag enligt modellen för European New Market. Riskkapitalinvesteringarna är dock fortfarande på den lägsta nivån i EU. Detta minskar avsevärt den till buds stående finansieringskällan för nystartade, snabbväxande företag. Incitament i form av skattelättnader och ett finansiellt stödprogram infördes helt nyligen, varför resultaten därav ännu inte kan utvärderas. Mot denna bakgrund bör Grekland särskilt prioritera följande:

i) Att påskynda genomförandet av de åtgärder som lades fram i 1998 års riskkapitalåtgärdsplan, och särskilt beakta de exempel på god sed som gavs i meddelandet om riskkapital i oktober 1999.

Arbetsmarknaden

Den grekiska arbetsmarknaden under 1990-talet präglades av att deltagandet och sysselsättningen ökade, å ena sidan, samtidigt som å andra sidan arbetslösheten ökade. Även om sysselsättningen räknad i heltidsekvivalenter nu ligger nära EU-genomsnittet återstår det att lösa betydande strukturella problem, däribland en låg sysselsättningsgrad, få deltidsarbetande, få kvinnor i arbetslivet och stor långtidsarbetslöshet. Vissa åtgärder har vidtagits för att genomföra strukturreformer på arbetsmarknaden och för att vidta förebyggande åtgärder för att avhjälpa ungdoms- och långtidsarbetslösheten. Skattetrycket på arbete har minskats. Insatser för att öka halvtidssysselsättningen, som i Grekland är lägre än EU-genomsnittet, har börjat ge resultat under 1999. Mot denna bakgrund bör Grekland särskilt prioritera följande:

i) Att vidta beslutsamma, konsekventa och omfattande åtgärder för att hindra arbetslösa ungdomar och vuxna från att bli långtidsarbetslösa. Framför allt öka ansträngningarna ytterligare för att slutföra reformen av arbetsförmedlingstjänsterna och bedriva en förebyggande politik i enlighet med sysselsättningsriktlinjerna 1 och 2. Fortsätta ansträngningarna för att reformera utbildningssystemen alltefter produktionssystemets behov.

ii) Att fullt ut och effektivt genomföra de arbetsmarknadsreformer som överenskoms 1998, särskilt i fråga om ökat deltidsarbete och flexiblare arbetstid.

iii) Att se över lönebildningssystemen tillsammans med arbetsmarknadens parter i syfte att anpassa löneutvecklingen till produktivitetsskillnader mellan olika geografiska områden, olika sektorer och olika företag, och framför allt se till att det blir praktiskt möjligt att ställa sig utanför branschavtal (dock med beaktande av de miniminivåer som har fastställts genom de allmänna kollektiva löneavtalen) inom ramen för de territoriella sysselsättningspakterna.

5. SPANIEN

Under 1999 fortsatte BNP att öka i samma stadiga takt som tidigare samtidigt som antalet nya arbetstillfällen ökade kraftigt. Utsikterna för 2000 är fortfarande gynnsamma tack vare en måttligare utveckling av den inhemska efterfrågan och ett uppsving för den spanska exporten. Prisutvecklingen har dock varit ogynnsammare än väntat sedan andra halvåret 1999, men det är sannolikt att den kommer att dämpas under 2000 förutsatt att löneuppgörelserna förblir återhållsamma.

Finanspolitiken

Under 1999 gjordes tydliga framsteg med konsolideringen av de offentliga finanserna: det offentliga underskottet minskade till 1,1 % av BNP, en halv procentenhet under målet i det ursprungliga stabilitetsprogrammet. Enligt det uppdaterade stabilitetsprogrammet väntas det offentliga underskottet minska ytterligare under 2000 och 2001 och vändas till ett överskott 2002 och 2003, vilket skulle uppnås främst genom en begränsning av de primära löpande utgifterna. Detta skulle också göra det möjligt att sänka skattetrycket. En pensionsreservfond har inrättats med tanke på problemet med en åldrande befolkning. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att uppnå och eventuellt överträffa målen för de offentliga finanserna enligt det uppdaterade stabilitetsprogrammet, med tanke på att resultatet 1999 blev bättre än väntat; att redan under 2000 vara inriktad på att ytterligare strama åt finanspolitiken för att uppväga en eventuell risk för överhettning.

ii) Att genomföra den pågående reformen av den nationella budgetlagen under 2000 för att förbättra kontrollen av de primära löpande utgifterna, vilket har central betydelse för den finanspolitiska konsolideringen. Detta bör göra det möjligt att begränsa de icke budgeterade utgifterna främst till oförutsedda utgifter.

iii) Att gradvis bygga ut den pensionsreservfond som inrättats genom 2000 års budgetlag för att klara det långsiktiga problemet med en åldrande befolkning; att göra ytterligare ansträngningar i samband med den nya samtalsrunda mellan regeringen och arbetsmarknadens parter om en omläggning av pensionssystemet som måste äga rum under 2000 inom ramen för den så kallade Toledo-pakten.

iv) Att fortsätta och fullt ut respektera den gällande interna stabilitetspakten mellan regionerna och staten, eftersom regionerna står för en allt större andel av många utgiftsområden.

Produktmarknaderna

Spanien är någorlunda välintegrerat i de europeiska produktmarknaderna. Olika åtgärder har vidtagits för att förbättra konkurrensen på produktmarknaderna: bättre genomförande av inremarknadslagstiftningen, framsteg med liberaliseringen av telekommunikationerna, förstärkning av konkurrenslagen och skapande av s.k. one-stop shops för små och medelstora företag. I den nya planen för vetenskap och teknik tar man sikte på en betydande ökning av utgifterna för forskning och utveckling som andel av BNP. Mot denna bakgrund bör Spanien särskilt prioritera följande:

i) Att fortsätta genomförandet av 1999 års reform av konkurrenslagen, att inom ramen för denna reform fästa särskild uppmärksamhet vid att förstärka den oberoende konkurrensmyndighetens kapacitet och resurser att undersöka ärenden.

ii) Att fortsätta minska stödet till vissa sektorer (järnvägar, kolindustri, varvsindustri).

iii) Att vidta åtgärder för att förstärka konkurrensreglerna bland annat inom sektorerna för el, gas och detaljhandel, avskaffa restriktionerna på anskaffning av mark och att närma vattenpriserna till den verkliga kostnadsnivån.

iv) Att fortsätta vidta åtgärder för att lätta den administrativa bördan, särskilt för små och medelstora företag med tanke på deras stora andel av antalet arbetstillfällen inom företagssektorn, och att utvidga den geografiska täckningen för s.k. one-stop shops för företag.

Kapitalmarknaderna

Kapitalmarknaden utvecklas snabbt till följd av reformer som införts för att främja marknadstillträde för företag och underlätta investeringar i onoterade värdepapper samt till följd av privatiseringsprocessen och hushållens ökande aktieägande. Riskkapitalmarknaden är dock fortsatt liten. Mot denna bakgrund bör Spanien särskilt prioritera följande:

i) Att göra ytterligare ansträngningar för att utveckla riskkapitalmarknaderna och särskilt för att öka investeringarna i nystartade företag. Att beakta de exempel på god sed som lades fram i meddelandet om riskkapital i oktober 1999 när det gäller konkurslagstiftning, främjande av innovativa modeller för personalägande, främjande av aktiemarknader för små och medelstora företag.

Arbetsmarknaden

Den spanska arbetsmarknaden har börjat fungera betydligt bättre under de senaste åren. Arbetslösheten har minskat markant och sysselsättningen ökat kraftigt. Ansträngningar har gjorts för att gå över från en passiv till en aktiv arbetsmarknadspolitik, däribland en förstärkning av de förebyggande åtgärderna för att avhjälpa ungdoms- och långtidsarbetslösheten. Skattetrycket på arbete har sänkts, särskilt i den nedre delen av löneskalan. Arbetslösheten är dock fortfarande den högsta i EU, och betydande strukturella problem återstår, däribland arbetsmarknadens uppdelning i permanenta och tillfälliga anställningsförhållanden, kvinnors låga förvärvsfrekvens och sysselsättningsgrad och stora regionala skillnader. Det finns också risk för att lönekraven kommer att öka. Mot denna bakgrund bör Spanien särskilt prioritera följande:

i) Att tillsammans med arbetsmarknadens parter se över lönebildningssystemet och tillämpningen av det sociala trygghetssystemet på regional och lokal nivå och vidta åtgärder för att förbättra bostadsmarknadens funktion för att främja arbetskraftens rörlighet och avhjälpa regionala skillnader i fråga om arbetslöshet.

ii) Att fortsätta ansträngningarna för att åstadkomma en effektivare aktiv arbetsmarknadspolitik och förstärka dess samordning med passiv arbetsmarknadspolitik för att minska antalet personer som blir långtidsarbetslösa, och kombinera detta med en översyn av skatte- och bidragssystemen för att öka incitamenten att anställa, ta arbete och delta i aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Att undersöka kvaliteten på den tekniska utbildningen i skolorna och se hur effektiv den är.

iii) Att tillsammans med arbetsmarknadens parter ytterligare se över strikta lagar om anställningsskydd för fast anställda och minska hindren för att avskeda anställda för att minska omfattningen av tillfälliga anställningsavtal och öka flexibiliteten på arbetsmarknaden.

6. FRANKRIKE

Den ekonomiska aktiviteten ökade i mitten av 1999, och ökningen verkar för närvarande stabil: tillväxten bör fortsätta att vara sund under 2000, vilket möjliggör en kraftig ökning av antalet arbetstillfällen och i ännu högre utsträckning eftersom den ekonomiska tillväxtens sysselsättningsinnehåll har ökat de senaste åren. Trots den ovannämnda potentiella tillväxten väntas inflationstrycket förbli dämpat tack vare ökad konkurrens och måttliga löneökningar.

Finanspolitiken

Frankrike gjorde synliga framsteg med att förbättra ställningen för de offentliga finanserna under 1999, och underskottet i de offentliga finanserna minskade till 1,8 % av BNP, en halv procentenhet under målet i det ursprungliga stabilitetsprogrammet. Enligt det uppdaterade stabilitetsprogrammet skall ytterligare minskningar av det offentliga underskottet eftersträvas under 2000 och därefter. Detta skall ske genom en strikt kontroll av utgifterna, vilket även skulle göra det möjligt att minska skattetrycket. På medellång sikt kommer Frankrikes offentliga finanser, särskilt pensionssystemet och sjukförsäkringssystemet, att belastas allt mer av effekterna av den åldrande befolkningen. Som en första lösning på detta problem skapade man 1999 en pensionsreservfond. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att under 2000 minska det offentliga underskottet till en nivå klart under den nivå som fastställdes i det uppdaterade stabilitetsprogrammet, med beaktande av att det offentliga underskottet blev mindre än väntat 1999 och att tillväxtutsikterna är goda.

ii) Att snabbt vidta korrigerande åtgärder vid eventuella betydande avvikelser från de utgiftsmål för särskilda sektorer som fastställs i det uppdaterade stabilitetsprogrammet. Att när så är möjligt vidta sådana korrigerande åtgärder samma år eller senast det påföljande året.

iii) Att utnyttja tillfället till en snabbare minskning av underskottet om utrymmet i de offentliga finanserna ökar så att stabilitets- och tillväxtpaktens mål kan uppfyllas även under 2000 och 2001 med en tryggare marginal.

iv) Att inrikta omläggningen av pensionssystemet, som enligt planerna skall börja under 2000, på långsiktigt hållbara offentliga finanser med beaktande av rättvisekrav, däribland rättvisa mellan generationerna.

Produktmarknaderna

Frankrike är förhållandevis väl integrerat i de europeiska produktmarknaderna. Den senaste tiden har strukturomvandlingen börjat gå allt snabbare, vilket medför bättre konkurrensvillkor och mindre byråkrati för företagen. Det gynnsammare makroekonomiska läget som nu råder öppnar en möjlighet för Frankrike att genomföra ytterligare reformer. Mot denna bakgrund bör Frankrike särskilt prioritera följande:

i) Att förbättra genomförandet av inremarknadsdirektiv, där Frankrike hitintills lyckats ganska dåligt och den senaste tiden allt sämre. Att lösa problem med tillämpningen av inremarknadsregler, och fortsätta ansträngningarna för att införa större öppenhet vid offentliga anbudsförfaranden.

ii) Att undvika att bevilja stora ad hoc-stöd, t.ex. sådana som nyligen beviljades.

iii) Att utveckla den redan påbörjade liberaliseringen av nätverksamheterna, särskilt inom energisektorn.

iv) Att fortsätta ansträngningarna för att förenkla formaliteterna för företag och att främja innovation.

Kapitalmarknaderna

Den franska kapitalmarknaden är välutvecklad och effektiv. Aktiemarknaden utvecklades dynamiskt under 1990-talet tack vare modernare teknik, uppkomsten av en marknad för snabbväxande företag, privatisering och vidtagande av finanspolitiska åtgärder till stöd för investeringar i börsnoterat kapital. Olika åtgärder har vidtagits för att stimulera utvecklingen av riskkapital. Trots tillväxten den senaste tiden behöver riskkapitalmarknaden vidareutvecklas. Mot denna bakgrund bör Frankrike särskilt prioritera följande:

i) Att göra det ännu lättare för institutionella investerare att investera i aktiemarknader och riskkapital.

ii) Att fästa särskild uppmärksamhet vid de åtgärder som lades fram i meddelandet om riskkapital i oktober 1999 som exempel på god sed för att förbättra skattereglerna, förstärka efterlevnaden av konkurslagstiftningen och främja vidareutvecklingen av system med personalägande.

Arbetsmarknaden

Arbetsmarknadsläget i Frankrike har märkbart förbättrats, även om arbetslösheten, 10,6 % av arbetskraften i slutet av 1999, fortfarande är en av de högsta i EU. Minskningen av ungdomsarbetslösheten har blivit ännu mer uttalad efter det att nya, omfattande åtgärder gradvis börjat få effekt. De nominella löneökningarna har varit måttfulla trots den ökade efterfrågan på arbetskraft den senaste tiden. Den kommande löneutvecklingen måste följas noggrant, eftersom den också kommer att omfatta effekterna av det successiva införandet av en 35-timmars arbetsvecka. Den faktiska skatten på arbete är ganska hög, nettoersättningsgraden ganska generös och det regelverk som omger företagen skulle kunna göras mindre betungande. Mot denna bakgrund bör Frankrike särskilt prioritera följande:

i) Att fortsätta och utvärdera arbetsmarknadspolitiska åtgärder avsedda att minska skattetrycket på arbete, särskilt sådana åtgärder som berör outbildad och lågavlönad arbetskraft, och i samband med detta se över bidragssystemen för att undvika fattigdomsfällor.

ii) Att se över lagstiftning om anställningsskydd för att bedöma dess inverkan på sysselsättningen.

iii) Att noga övervaka förhandlingarna om 35-timmarsveckan för att undvika negativa effekter på lönekostnaderna, utbudet på arbetskraft och arbetsorganisationen på medellång sikt.

7. IRLAND

BNP ökade återigen exceptionellt mycket under 1999, och en kraftig om än lägre tillväxt väntas under 2000 eftersom den slutliga efterfrågan kommer att förbli hög. En del av den pågående inflationsökningen kan tillskrivas faktorer av engångskaraktär, och den underliggande inflationen kan kanske hållas tillbaka, men det finns tecken på överhettning särskilt på arbetsmarknaden. Flaskhalsar på utbudssidan kan därför hota både inflationen och tillväxten på kort sikt.

Finanspolitiken

Under 1999 noterades återigen ett stort överskott, 2 % av BNP, i de offentliga finanserna. I stabilitetsprogrammet förutses det att överskotten kommer att fortsätta under de närmaste åren. Det finns nu tydliga tecken på ett inflationstryck i ekonomin och uppkomst av flaskhalsar på utbudssidan, dels fysiska, t.ex. inom infrastruktur, dels på arbetsmarknaden. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att redan under 2000 använda finanspolitiken till att säkerställa ekonomisk stabilitet, med tanke på den ekonomiska överhettningens omfattning; och att inrikta budgeten för 2000 på detta mål.

ii) Att nedbringa ökningen av den reala offentliga konsumtionen från uppskattningsvis 4,3 % 1999 till 2,7 % 2002 i enlighet med det uppdaterade stabilitetsprogrammet.

iii) Att ge målen för planen för nationell utveckling hög prioritet, med tanke på behovet av att tillgodose den kraftigt växande ekonomins behov av infrastruktur, samtidigt som de finanspolitiska stabilitetsmålen skall uppnås.

Produktmarknaderna

Den irländska ekonomin är mycket väl integrerad med resten av EU. Priserna är relativt låga, trots att priserna på bostäder och vissa tjänster stigit snabbt den senaste tiden, och produktiviteten är hög. Ett antal reformer av produktmarknaderna har genomförts de senaste åren. Framsteg har gjorts med att utveckla konkurrensen inom telesektorn, el- och gasmarknaderna skall gradvis öppnas för konkurrens och regeringen har börjat använda offentlig-privata partnerskap för att effektivisera de offentliga tjänsterna. De offentliga utgifterna för forskning är ganska små, men de budgetmedel som anslås för forskning och utveckling avses ökas betydligt. Mot denna bakgrund bör Irland särskilt prioritera följande:

i) Att ge konkurrensmyndigheten befogenheter att tillämpa artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget. Det bör göras möjligt att verkligen förstärka konkurrenspolitiken genom den reformering av konkurrenslagstiftningen som skall genomföras i år, så att den inte enbart begränsar sig till procedurfrågor.

ii) Att vidta åtgärder för att ytterligare liberalisera transportsektorn och särskilt att införa konkurrens när det gäller järnvägstransporter och stadstrafik med bussar t.ex. genom franchising.

Kapitalmarknaderna

Kapitalmarknaderna utvecklas väl och börsvärdet som andel av BNP har fördubblats under de senaste fem åren. Antalet börsnoterade företag har dock varit fortsatt litet. Flera åtgärder har vidtagits för att främja riskkapitalinvesteringar, och det är positivt att man börjat frångå finansiering med offentliga anslag till förmån för privata investeringar. Investeringar som tidigare traditionellt var inriktade på det senare utvecklingsstadiet (expansion) har i ökande utsträckning börjat inriktas på de tidigare utvecklingsstadierna. Den totala investeringsnivån är dock fortsatt låg. Mot denna bakgrund bör Irland särskilt prioritera följande:

i) Att göra ytterligare ansträngningar för att utveckla riskkapital i startskedet och närmast efter startskedet.

Arbetsmarknaden

En kraftig ökning av sysselsättningen och en arbetslöshet som närmar sig historiskt låga nivåer är de främsta inslagen på den irländska arbetsmarknaden för närvarande. Sysselsättningsgraden är på samma nivå som i euroområdet, kvinnornas deltagande i arbetslivet håller på att öka och den senaste tidens utveckling vittnar om en omfattande minskning av långtidsarbetslösheten. Samtidigt som den demografiska utvecklingen kommer att fortsätta att öka utbudet på arbetskraft, väcker situationen som helhet farhågor för att en arbetsmarknad på väg mot överhettning skulle kunna begränsa den ekonomiska tillväxten. Mot denna bakgrund bör Irland särskilt prioritera följande:

i) Att övervaka löneutvecklingen för att säkerställa att den åtminstone är förenlig med de nyligen ingångna nationella löne- och partnerskapsavtalen, programmet för välfärd och rättvisa, som nödvändig minimigrund för att sysselsättningen skall kunna fortsätta att öka.

ii) Att införa en övergripande strategi för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden, däribland att avskaffa skatte- och bidragssystem som minskar incitamenten att träda in i arbetslivet, och att vidta åtgärder för att göra det lättare att förena arbete och familjeliv. Särskilt eftersträva flexibla system för ledigheter och fortsatta ansträngningar för att öka tillgången på barnomsorg och övrig omvårdnad.

8. ITALIEN

Sedan andra halvåret 1999 har den ekonomiska tillväxten i Italien ökat markant, och utsikterna väntas förbli goda under 2000–2001. Tillväxten förstärks av att den inhemska efterfrågan och nettoexporten ökar. Arbetslösheten är fortfarande hög trots ökad flexibilitet på arbetsmarknaden.

Finanspolitiken

Under 1999 minskade Italien sitt underskott i de offentliga finanserna till 1,9 % av BNP, något bättre än det ursprungliga målet på 2,0 %. Det primära överskottet var dock lägre än väntat (4,9 % av BNP i stället för 5,5 %) och den offentliga skuldkvoten var fortsatt hög, 114,9 % av BNP. I det uppdaterade stabilitetsprogrammet förutsätts det att underskottet skall minskas ytterligare till 0,1 % av BNP under 2003. Underskottet skall minskas genom en strikt kontroll av utgifterna, vilket också kommer att möjliggöra en minskning av skattetrycket. På medellång sikt kommer trycket på de offentliga finanserna i Italien, särskilt pensionssystemet, att öka till följd av att befolkningen åldras. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på:

i) Att åstadkomma ett bättre utfall för de offentliga finanserna än planerat om tillväxten visar sig vara kraftigare än vad som förutses i programmet och därmed påskynda minskningen av den fortfarande höga offentliga skulden som andel av BNP mot referensvärdet 60 %.

ii) Att åtminstone uppnå ett primärt överskott på 5,0 % av BNP under 2000 och 2001 i enlighet med det uppdaterade stabilitetsprogrammet, dvs. genom en sträng kontroll av de löpande primära utgifterna.

iii) Att på medellång sikt hålla tillbaka den förväntade ökningen av pensionsutgifternas andel av BNP; att i detta syfte så fort som möjligt påbörja en översyn av pensionssystemet och vidta ytterligare åtgärder för att reformera pensionssystemet, bland annat genom att främja framväxten av pensionsordningar som grundas på fonderade avsättningar.

iv) Att kraftfullt genomföra det planerade privatiseringsprogrammet och fortsätta att använda privatiseringsintäkter för att minska statsskulden ytterligare.

Produktmarknaderna

Italien är relativt sett mindre integrerat i de europeiska produktmarknaderna än andra stora medlemsstater. Italienska företag har mindre omfattande internationell verksamhet än man kunde vänta sig av ett land av den storleken. Prisnivåerna i Italien är dock betydligt lägre än EU-genomsnittet och produktiviteten på ungefär samma nivå som i Frankrike och Tyskland. Flera nya reformer har bidragit till att förbättra produktmarknadernas funktion, särskilt när det gäller privatisering och liberalisering av den allmännyttiga sektorn och minskning av den administrativa bördan för små och medelstora företag. Mot denna bakgrund bör Italien särskilt prioritera följande:

i) Att fortsätta de nuvarande framstegen när det gäller att införliva inremarknadslagstiftning och öka ansträngningarna att lösa kvarstående problem inom offentlig upphandling.

ii) Att öka ansträngningarna för att ytterligare minska den totala mängden statligt stöd inom andra sektorer än jordbruk och att förbättra stödstrukturen eftersom nivån på stödet till andra sektorer än jordbruk i procent av BNP fortfarande är en av de högsta i EU.

iii) Att förstärka arbetet med att förenkla det regelverk som omger företagen och att utveckla s.k. one-stop shops.

iv) Att öka insatserna för att främja forskning och utveckling och innovation med tanke på forskningens och utvecklingens mycket låga andel av BNP.

Kapitalmarknaderna

Betydande framsteg har gjorts mot utvecklingen av djupare och mer integrerade finansmarknader och utvecklingen av riskkapital i Italien. De italienska aktiemarknaderna växer snabbt tack vare det omfattande privatiseringsprogram som pågår. Riskkapital och onoterat kapital har också ökat snabbt under de senaste åren, och bildandet av Nuovo Mercato kommer att bidra ytterligare till denna utveckling. Riskkapitalmarknaden är dock fortfarande underutvecklad. Mot denna bakgrund bör Italien särskilt prioritera följande:

i) Att fortsätta ansträngningarna för att främja utvecklingen av riskkapital, särskilt genom att ytterligare förbättra reglerna för beskattning av riskkapital genom att göra det lättare för institutionella investerare att investera på aktiemarknader och i riskkapital och genom att reformera konkurslagstiftningen.

Arbetsmarknaden

Trots några förbättringar den senaste tiden är arbetsmarknadsläget fortfarande svårt, med en låg sysselsättningsgrad, hög strukturell arbetslöshet och stora regionala skillnader. En uppdelad arbetsmarknad, en omfattande svart sektor och en arbetslöshet som drabbar vissa grupper och regioner särskilt hårt tyder på strukturproblem. Många underliggande strukturer har negativa effekter på sysselsättningen, däribland ett högt skattetryck på arbete och generösa bidragssystem i kombination med en rigorös lagstiftning om anställningsskydd. Medan betydande ansträngningar har gjorts för att sänka skatten på arbete, modernisera förvaltningen och införa nya former av anställningskontrakt, har dessa åtgärder ännu inte gett full effekt. Det finns ett klart behov av att komplettera dessa insatser med omfattande strukturella åtgärder. Mot denna bakgrund bör Italien särskilt prioritera följande:

i) Att kombinera en förbättring av systemet med arbetslöshetsersättningar med en flexiblare lagstiftning om anställningsskydd och strängare regler för berättigande till pensioner och bidragssystem, samtidigt som man ställer krav på att acceptera erbjudet arbete och skapar incitament att delta i aktiva arbetsmarknadsåtgärder.

ii) Att fortsätta att förstärka flexibilitet på arbetsmarknaden och särskilt öka ansträngningarna mot löneflexibilitet enligt skillnader i arbetskraftens produktivitet, särskilt i olika regioner.

iii) Att fortsätta ansträngningarna för att sänka skatten på arbete och noga övervaka utvecklingen, särskilt effekterna av tillfälliga skatte- och socialbidragsåtgärder som riktar sig till missgynnade grupper på arbetsmarknaden och missgynnade regioner.

9. LUXEMBURG

Den reala BNP-tillväxten var särskilt snabb under 1999 trots den ogynnsamma externa utvecklingen, och den förväntas förbli stark. Arbetslösheten är fortfarande mycket låg och det finns vissa risker för ett ökat inflationstryck.

Finanspolitiken

På grund av den snabba ekonomiska tillväxten och den resulterande ökningen av de offentliga inkomsterna har Luxemburg i flera år kunnat uppvisa ansenliga överskott. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att noga övervaka den offentliga sektorns löpande utgifter för att lättare kunna uppnå de angivna målen för de offentliga finanserna, samtidigt som man ser till att skapa utrymme för en sänkning av skattetrycket i enlighet med det uppdaterade stabilitetsprogrammet.

ii) Att kombinera en sund finanspolitik med de reformer, särskilt på socialförsäkringsområdet, som behövs för att kunna hålla systemet funktionsdugligt på längre sikt och klara utmaningen med en åldrande befolkning.

Produktmarknaderna

Luxemburgs ekonomi är väl integrerad i den europeiska produktmarknaden, och landets makroekonomiska resultat är lysande, men strukturpolitiken, som är avsedd att förbättra produktmarknadernas funktion, har inte kommit lika långt. Vissa framsteg har emellertid gjorts. Särskilt välkommet är det nära förestående avskaffandet av de flesta prisregleringssystem och minskningen av regionalstödssystemens tillämpningsområde. Mot denna bakgrund bör Luxemburg särskilt prioritera följande:

i) Att påskynda införlivandet i nationell lagstiftning av EU-bestämmelser som rör den inre marknaden, särskilt på områdena transport, motorfordon, växtskyddskontroll och sociala frågor.

ii) Att anta en ny konkurrenslag som ger myndigheterna befogenhet att genomdriva EG-fördragets artiklar 81 och 82 och på så sätt kunna föra en effektivare konkurrenspolitik.

iii) Att skapa gynnsamma betingelser för att fortsätta att komma ifatt den senaste utvecklingen i informationssamhället, eftersom informations- och kommunikationstekniken slagit igenom mycket sent för ett land med så hög levnadsstandard.

Arbetsmarknaden

Arbetsmarknadsläget i Luxemburg är gynnsamt. Landet har de lägsta arbetslöshetstalen och de högsta inhemska sysselsättningstalen i hela EU, med en stor andel gränsarbetare. Förvärvsgraden hos den nationella befolkningen är däremot inte lika god, med särskilt låg förvärvsfrekvens bland kvinnor och äldre arbetstagare. Arbetsmarknaden har visserligen inga större funktionsproblem, men vissa skatte- och bidragsstrukturer kan verka hämmande på deltagandet på arbetsmarknaden. Mot denna bakgrund bör Luxemburg särskilt prioritera följande:

i) Att se över skatte- och socialförsäkringssystemen i syfte att avlägsna sådana faktorer som kan hämma deltagandet på arbetsmarknaden, och fortsätta att vidta åtgärder för att öka förvärvsgraden bland den inhemska befolkningen, särskilt kvinnor och äldre arbetstagare.

10. NEDERLÄNDERNA

Den ekonomiska aktiviteten mattades inte nämnvärt av under 1999 i jämförelse med den höga ekonomiska tillväxt som uppnåtts under 1998. Till följd av detta fortsatte sysselsättningen att öka i snabb takt och den registrerade arbetslösheten sjönk till nivåer som inte varit så låga sedan 1970-talet. Tillväxten kommer troligen att fortsätta öka under 2000, på grund av det förbättrade externa ekonomiska läget. Den snabba tillväxten och en arbetsmarknad som gradvis är på väg mot överhettning kräver vaksamhet vad avser prisutvecklingen, och i ännu högre grad löneutvecklingen, som nu är snabbare än i grannländerna.

Finanspolitiken

Den starka ekonomiska tillväxten ökade statens inkomster 1999 så att det offentliga underskottet, som i början av året allmänt förväntades öka, så småningom vändes i ett överskott på 0,5 % av BNP. Sedan mitten av 1990-talet har Nederländernas finanspolitiska strategi bestått i att fastställa tillväxttak för offentliga utgifter för att minska skattetrycket och samtidigt minska underskottet i de offentliga finanserna. En omfattande skattereform, som innebär lägre personbeskattning och ökad indirekt beskattning, planeras till 2001. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att under år 2000 och följande år förstärka de offentliga finanserna med beaktande av det offentliga överskottet som uppnåddes redan 1999 samt den nuvarande starka ekonomiska tillväxten och möjliga inflationstryck.

ii) Att noga övervaka den offentliga sektorns utgifter under 2001 för att se till att försämringen av saldot för de offentliga finanserna genom inkomstbortfallet i samband med skattereformen blir begränsad och tillfällig.

Produktmarknaderna

Nederländerna är mycket väl integrerat i den europeiska ekonomin och dess produktmarknader fungerar relativt väl. De strukturella reformerna har varit effektiva, även om vissa problem kvarstår med införlivande och genomdrivande av lagstiftning som rör den inre marknaden (inom transport). Förstärkningen av konkurrenspolitiken och liberalisering av posttjänsterna samt energi- och transportsektorerna bör fortsätta. Den privata sektorns andel av finansieringen av forskning och utveckling är relativt liten, och tekniköverföringen mellan offentlig och privat forskning är fortfarande otillräcklig. Mot denna bakgrund bör Nederländerna särskilt prioritera följande:

i) Att förbättra efterlevnaden av direktiven för offentlig upphandling, eftersom värdet på Nederländernas andel av de anbudsinfordringar som offentliggörs i EGT är bland de lägsta inom EU.

ii) Att gå vidare med de lagstiftningsreformer och den privatiseringsprocess som ligger till grund för införandet av konkurrens i nätverksamheter, att i synnerhet skydda access till kabelnätet för att undvika kabelföretagens missbruk av en dominerande ställning inom radio- och TV-sändningar, telefoni och Internettjänster. Att påskynda överföringen till nationell lagstiftning av inremarknadsdirektiv på transportområdet.

iii) Att vidta fler åtgärder för att öka den privata sektorns engagemang i forskning och utveckling och uppmuntra tekniköverföring mellan offentlig och privat forskning.

Kapitalmarknaderna

Nederländernas aktiemarknad och riskkapitalmarknad är välutvecklade och konkurrenskraftiga. Marknaden för riskkapital har uppvisat stark tillväxt under de senaste åren, delvis på grund av det gynnsamma skatteklimatet. Det görs dock relativt få investeringar under företagens tidiga tillväxtfas. Mot denna bakgrund bör Nederländerna särskilt prioritera följande:

i) Att koncentrera sina insatser på att uppmuntra finansiering i den tidiga tillväxtfasen, att ta hänsyn till de exempel på bästa praxis som tas upp i kommissionens meddelande om riskkapital från oktober 1999 i fråga om att uppmuntra innovativa system för personalägande, inklusive aktieoptioner.

Arbetsmarknaden

Nederländernas arbetsmarknad har varit en av de bäst fungerande i EU under senare år, mycket tack vare den heltäckande strategin bakom de strukturreformer som genomförts. Reformer av skatte- och socialförsäkringssystemet har minskat skattetrycket på arbete och ökat arbetsmotivationen. Åtgärder har vidtagits för att öka sysselsättningen inom vissa grupper, t.ex. äldre arbetstagare och handikappade. Trots detta kvarstår betydande strukturella obalanser, och en stor del av den arbetsföra befolkningen är beroende av passivt arbetslöshetsunderstöd och invaliditetsförmåner. Mot denna bakgrund bör Nederländerna särskilt prioritera följande:

i) Att fortsätta förbättra skatte- och socialförsäkringssystemet för att avlägsna de faktorer som kan minska arbetsmotivationen, särskilt hos kvinnor och äldre arbetstagare, att kraftfullt fortsätta insatserna för att minska det stora antal personer som fortfarande befinner sig utanför arbetsmarknaden och är beroende av system för passivt inkomststöd.

11. ÖSTERRIKE

Österrike upplever för närvarande ett uppsving i den ekonomiska tillväxten, som beror på en balanserad återhämtning av samtliga efterfrågekomponenter, och framför allt en stark privat konsumtion. Sysselsättningen förväntas fortsätta att öka, vilket i kombination med ett fortsatt elastiskt arbetskraftsutbud torde bidra till en lägre arbetslöshet.

Finanspolitiken

Österrike hade viss framgång med att konsolidera de offentliga finanserna 1999 och lyckades minska underskottet till 2,0 % av BNP, vilket var det mål som ställts upp i det ursprungliga stabilitetsprogrammet. Mot bakgrund av markerade skattelättnader inom ramen för inkomstskattereformen är stabilitetsprogrammets mål för det offentliga underskottet 1,7 % av BNP 2000 och ytterligare minskningar därefter. Detta skall emellertid ske med hjälp av omfattande engångsåtgärder. För att åstadkomma varaktiga förbättringar i de offentliga finanserna på medellång och lång sikt planerar man i det uppdaterade stabilitetsprogrammet betydande strukturella åtgärder, främst på pensions- och hälsovårdsområdet. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att som ett minimum nå ett bättre underskottsutfall än prognoserna för 2000, särskilt om tillväxten skulle bli högre än väntad. Detta skulle hjälpa till att befästa en tydlig nedåtgående trend i den offentliga sektorns skuldsättning, att göra rejäla besparingar på utgiftssidan och bedriva en strikt utgiftskontroll under budgetgenomförandet för att klara av kostnaderna i samband med inkomstskatte- och familjebidragsreformen.

ii) Att ersätta engångsåtgärderna för 2000 med mer permanenta åtgärder som syftar till att ge de offentliga finanserna en mer solid grund.

iii) Att genomföra den aviserade pensionsreformen, vilken innebär att pensionsåldern höjs från utgången av 2001, samt fortsätta reformerna för att konsolidera pensionssystemet, som för närvarande huvudsakligen finansieras genom ett system med löpande inbetalningar.

Produktmarknaderna

Österrike håller snabbt på att integreras i det europeiska handelssystemet, men landets utländska direktinvesteringar och gränsöverskridande fusioner och förvärv ligger fortfarande under genomsnittet. Österrike förhåller sig relativt avvaktande till reformer av produktmarknaderna. Ändå har framsteg gjorts i fråga om överföring av inremarknadslagstiftning, förstärkning av konkurrenspolitiken och liberalisering av telekommunikationssektorn. Vissa initiativ har också tagits för att förenkla förfarandena för att starta och överlåta företag, och man har satt det ambitiösa målet att höja den andel av BNP som går till forskning och utveckling till 2,5 % av BNP 2005 (från 1,6 % av BNP 1998). Mot denna bakgrund bör Österrike särskilt prioritera följande:

i) Att driva på införlivandet av gemenskapens riktlinjer för offentlig upphandling, särskilt på regional nivå där processen försenats.

ii) Att påskynda lagstiftningsreformerna inom energi- och transportsektorn för att åstadkomma effektiv konkurrens på marknaden.

iii) Att vidta ytterligare åtgärder för att öka den privata sektorns engagemang i forskning och utveckling, samt uppmuntra tekniköverföring mellan offentlig och privat forskning.

Kapitalmarknaderna

Regeringen har genomfört ett flertal reformer för att stimulera aktiemarknaden och riskkapitalmarknaden. Aktiemarknaden är dock fortfarande liten och riskkapitalinvesteringarna små, även om de snabbt ökar, och i första hand koncentrerade till företagets senare utvecklingsfas. Mot denna bakgrund bör Österrike särskilt prioritera följande:

i) Att höja kvaliteten på tillsynsramen, förbättra företagsstyrningen, bl.a. genom att fortsätta privatiseringen och införa skatteincitament för investeringar i aktiekapital och riskkapital.

ii) Att genomföra de åtgärder som tas upp i 1998 års handlingsplan för riskkapital, särskilt vad gäller beskattning av nybildade företag och riskkapitalinvesteringar, insolvens- och konkurslagstiftning och främjande av aktieoptioner.

Arbetsmarknaden

Österrikes arbetsmarknad fungerar relativt väl. Arbetslösheten är låg och sysselsättningstalen höga. Förvärvsfrekvensen för äldre arbetstagare ligger dock under genomsnittet i EU, vilket delvis kan tillskrivas vissa hämmande faktorer i systemet för förtidspension. Ett annat karaktäristiskt drag för Österrikes arbetsmarknad är det välfungerande samarbetet mellan arbetsmarknadens parter, som kan ses som en förebild för många andra länder. Mot denna bakgrund bör Österrike särskilt prioritera följande:

i) Att snabbt genomföra de aviserade reformerna om högre pensionsålder för förtidspension och ompröva bidragssystemen. Att stödja pensionsreformen med andra insatser för att undvika att arbetslösheten ökar bland äldre arbetstagare.

ii) Att fortsätta ansträngningarna att sänka den höga beskattningen av arbete, särskilt genom att rikta in sig på problemgrupper på arbetsmarknaden.

12. PORTUGAL

Efter en dämpning i både den inhemska och den externa efterfrågan under 1999 tog exporten fart igen under andra halvåret 1999, vilket talar för att den ekonomiska aktiviteten kommer att öka under 2000. Skapandet av nya arbetstillfällen förväntas fortsätta att öka under 2000 men kommer förmodligen att sakta av något på grund av en mer balanserad tillväxt. Bytesbalanssituationen håller på att försämras eftersom den privata sektorns skuldsättning har ökat snabbt.

Finanspolitiken

1999 minskade det offentliga underskottet till 2,0 % av BNP, vilket var det mål som satts i det ursprungliga stabilitetsprogrammet. Enligt det uppdaterade stabilitetsprogrammet skall underskottet minskas till 1,5 % under 2000 och fortsätta minska därefter. Minskningen under 2000 skall åstadkommas genom en kraftig ökning av skatteinkomsterna som ett resultat av en mer effektiv skatteindrivning, vilket mer än väl skulle väga upp den planerade ökningen av de totala utgifterna. För att stödja saneringen av de offentliga finanserna på medellång sikt planeras i det uppdaterade stabilitetsprogrammet olika reformer, av vilka de viktigaste är en ny budgetgrundlag, en ny lag om allmän folkpension och åtgärder inom sjukförsäkringssystemet. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att åtminstone uppnå målet med ett offentligt underskott på 1,5 % av BNP för 2000, vilket förutsätter strikt kontroll av de primära utgifterna, som ökat markant på senare år, att inte använda de utgiftsbelopp som frusits i budgeten för 2000 om så skulle behövas för att uppnå detta mål, och på så sätt skapa en buffert mot eventuella skatteinkomstförluster.

ii) Att se till att finanspolitiken bidrar till en mer välavvägd ekonomisk politik för att korrigera de stora obalanserna i Portugals ekonomi. Att uppnå snabbare minskning av budgetunderskottet än den planerade för att öka den säkerhetsmarginal som ger Portugal möjlighet att låta de automatiska stabilisatorerna arbeta om konjunkturen skulle vända nedåt.

iii) Att före utgången av 2000 anta den nya budgetgrundlagen, enligt vilken budgetarbetet kommer att sträcka sig över flera år för att man bättre skall kunna se de medelfristiga effekterna av politiska beslut, att omedelbart genomföra ett antal reformer med inverkan på budgeten, bl.a. de åtgärder som aviserats inom hälso- och sjukvård och en ny allmän pensionslagstiftning, i syfte att förbättra socialförsäkringssektorns finansiella ställning så att man bättre skall kunna hantera problemet med en åldrande befolkning.

Produktmarknaderna

Portugals ekonomi är någorlunda väl integrerad i de europeiska produktmarknaderna. De portugisiska företagens internationella verksamhet är relativt obetydlig. Vissa framsteg har gjorts i fråga om överföring av inremarknadslagstiftning och liberalisering av telekommunikations- och energisektorerna. Både produktiviteten och verksamheten inom forskning och utveckling är dock fortfarande bland de lägsta i EU. Mot denna bakgrund bör Portugal särskilt prioritera följande:

i) Att fortsätta ansträngningarna att överföra inremarknadslagstiftningen, särskilt på transportområdet där resultatet fortfarande är klent trots vissa framsteg.

ii) Att skära ned på de statliga stöden och vidta åtgärder för att närma konkurrenslagstiftningen till EU:s lagstiftning samt för att öka konkurrensmyndighetens oberoende.

iii) Att noga övervaka effektiviteten i insatserna för att förenkla och minska kostnaderna för administrativa förfaranden med tanke på de små och medelstora företagens stora andel av sysselsättningen inom företagssektorn.

iv) Att göra ytterligare ansträngningar att främja forskning och utveckling och spridning av informations- och kommunikationsteknik, framför allt för att stimulera den privata sektorn att öka sitt engagemang i forskning och utveckling.

Kapitalmarknaderna

Den omfattande privatiseringen, införandet av euron och övergången till en helt genomförd elektronisk handel är faktorer som tillsammans ökat den portugisiska aktiemarknadens mognad, djup och effektivitet. Framsteg har också gjorts i fråga om införlivande av EG-direktiven om finansiella tjänster. Trots de åtgärder som vidtagits för att förbättra det rättsliga ramverket för riskkapital är riskkapitalinvesteringarna fortfarande små och till stor del avhängiga av statliga medel. Mot denna bakgrund bör Portugal särskilt prioritera följande:

i) Att göra ytterligare ansträngningar att utveckla riskkapitalet, och framför allt överväga en översyn av skattebestämmelserna för att sänka kostnaderna för riskkapital i jämförelse med andra finansiella instrument.

Arbetsmarknaden

Portugals arbetsmarknad uppvisar ett bättre resultat än många andra medlemsstaters. Sysselsättningens heltidsekvivalent är en av de högsta i EU. Ett av de största hindren för att den portugisiska ekonomin skall kunna komma ifatt är den lågutbildade arbetskraften. Även om de yngre har betydligt högre utbildning än tidigare generationer ligger de fortfarande långt efter andra medlemsstater. Lagstiftningen om anställningsskydd anses vara relativt strikt i Portugal. Mot denna bakgrund bör Portugal särskilt prioritera följande:

i) Att förbättra utbildningen, inklusive tekniska kurser och utökad tillgång till förskola, för att göra arbetskraften mer anställbar och anpassningsbar, och kombinera detta med ett fullgott bidragssystem som stimulerar till att delta i aktiva arbetsmarknadsåtgärder och att anta erbjudanden om anställning.

ii) Att fortsätta med genomförandet av ett antal lagar avsedda att förbättra arbetsmarknadens funktion, bl.a. uppluckring av reglerna om uppsägning och fördelning av arbete, och införande av större arbetstidsflexibilitet för att öka arbetsmarknadens flexibilitet.

iii) Att uppmuntra partnerskap mellan arbetsmarknadens parter för att modernisera arbetsmarknaden.

13. FINLAND

De senaste årens snabba ekonomiska tillväxt har främst berott på en ökande export med tonvikt på högteknologiska produkter. Den inhemska efterfrågan har återhämtat sig från den tidigare lågkonjunkturen och sysselsättningen ökar, även om arbetslösheten, som till stor del är strukturellt betingad, fortfarande är hög. Den starka tillväxten i kombination med stram kontroll av budgetutgifterna har lett till en mycket framgångsrik konsolidering av de offentliga finanserna. Eftersom prognoserna tyder på fortsatt stark tillväxt framstår nu överhettning som en betydande risk.

Finanspolitiken

Det statliga budgetöverskottet ökade under 1999 till 2,3 % av BNP från 1,3 % 1998. Enligt det uppdaterade stabilitetsprogrammet bör överskottet komma att överskrida 4 % av BNP under hela perioden 2000–2003, och eventuella förändringar i första hand orsakas av det statliga överskottet. Den faktiska överskottsprofilen kommer att vara avhängig av regeringens val av tidpunkt för sänkningar av skatter och avgifter på arbeten som regeringen ämnar skära ned med 1,5 % av BNP till 2003. Överskottet motiveras av behovet att förbereda sig för konsekvenserna av en snabbt åldrande befolkning. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på följande:

i) Att bibehålla den strama finanspolitik som budgeten för 2000 ger uttryck för, med hänsyn till den ökande risken för överhettning, och vara redo att göra ytterligare åtstramningar redan under år 2000 om risken visar sig bli mer överhängande.

ii) Att fortsätta öka det offentliga överskottet genom att minska de offentliga utgifterna i förhållande till BNP, att i detta syfte strikt följa de riktlinjer för statens utgifter 2001–2004 som tillkännagavs i mars 2000.

iii) Att i likhet med 1999 och 2000 fortsätta minska det höga skattetrycket på arbete, som en del av omläggningen av skattesystemet i syfte att stödja skapande av nya arbetstillfällen.

Produktmarknaderna

Finlands ekonomi har blivit bättre integrerad i de europeiska produktmarknaderna sedan landet gick med i EU. Väsentliga resultat har åstadkommits mycket snabbt vad beträffar överföring av inremarknadslagstiftningen och liberalisering av telekommunikations- och elsektorerna. De redan ansenliga insatserna inom forskning och utveckling har ökat ytterligare sedan mitten av 1990-talet. Om man lyckas lösa problemet med otillräcklig konkurrens inom vissa sektorer finns det emellertid utrymme för förbättringar vad gäller prisnivåerna och produktiviteten i den finska ekonomin. Mot denna bakgrund bör Finland särskilt prioritera följande:

i) Att vidta ytterligare åtgärder för att öka konkurrensen inom ett flertal sektorer, främst distribution. Att överväga att reformera konkurrenslagstiftningen för att ge nationella konkurrensmyndigheter utökade befogenheter enligt kommissionens vitbok om modernisering av konkurrenspolitiken.

ii) Att öppna marknaderna för allmännyttiga tjänster ännu mer, vilket bör ge lägre kostnader och bättre kvalitet.

Kapitalmarknaderna

Finlands aktiemarknad har vuxit snabbt på senare år, både i fråga om börsvärde och antal börsnoterade företag. Riskkapitalmarknaden är aktiv, och den marknad för tillväxtföretag som nyligen tillkommit kommer att gynna utvecklingen av riskkapital ytterligare, även om det går att göra ännu mer för att stödja utvecklingen av riskkapital. Mot denna bakgrund bör Finland särskilt prioritera följande:

i) Att ta hänsyn till de exempel på bästa praxis som tas upp i kommissionens meddelande om riskkapital från oktober 1999 i fråga om konkurslagstiftning och att uppmuntra innovativa system för personalägande.

ii) Att fortsätta att vidta åtgärder för att uppmuntra institutionella investerare att göra investeringar på aktiemarknaderna.

Arbetsmarknaden

Arbetsmarknadsläget förbättrades markant under 1999, inklusive en ganska ordentlig minskning av långtidsarbetslösheten. Ändå ligger arbetslösheten fortfarande över genomsnittet i EU, och vad viktigare är, den är så gott som uteslutande strukturellt betingad. Andra stora problem är den arbetsföra befolkningens starka bidragsberoende, den höga beskattningen av arbete och den sammanpressade lönestrukturen. Betydande ansträngningar har gjorts för att minska skattetrycket på arbete samt intensifiera och förbättra kvaliteten på de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna. Dessa ansträngningar måste kompletteras med reformer av bidragssystemet så att bidragen aktivt stödjer aktiveringsprogrammen och de underliggande strukturerna i högre grad uppmuntrar till förvärvsarbete. Mot denna bakgrund bör Finland särskilt prioritera följande:

i) Att se över det allmänna bidragssystemet i syfte att öka tillgängligheten för arbete, effektivisera arbetssökandet och se till att det finns tillräckliga incitament att anta erbjudanden om anställning och hålla sig kvar på arbetsmarknaden.

ii) Att fortsätta den nya politiken med inriktning på att sänka skattetrycket på arbete, och särskilt att sänka marginalskattesatserna för lågavlönade.

14. SVERIGE

Den svenska ekonomin förväntas fortsätta sin starka tillväxt över trend för 2000 – en tillväxt som drivs både av en kontinuerligt ökande inhemsk efterfrågan och en stark export. Den stigande efterfrågan i kombination med ett lågt inflationstryck gör att man kan emotse ännu högre sysselsättning och lägre arbetslöshet under året. Det finns emellertid en risk för utbudsbegränsningar inom några sektorer, vilket skulle pressa upp priserna, inte minst på grund av det ökade efterfrågetrycket på arbetsmarknaden.

Finanspolitiken

1999 låg det statliga budgetöverskottet på samma nivå som 1998, dvs. 1,9 % av BNP. Enligt det uppdaterade konvergensprogrammet siktar man för 2000 och framöver på fortsatta överskott på åtminstone 2 % av BNP. Detta skall åstadkommas med kontinuerlig strikt kontroll av utgifterna, vilket också skulle möjliggöra en minskning av de offentliga inkomsterna som andel av BNP. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på:

i) Att med hänsyn till det goda tillväxtklimatet strama upp finanspolitiken eftersom den inriktning som finanspolitiken haft sedan 1999 skulle kunna bli för expansiv i den nuvarande situationen med stark tillväxt.

ii) Att bibehålla strikt kontroll över utgifterna i år och nästa år, vilket är den viktigaste förutsättningen för den nuvarande budgetprognosen, och därigenom ytterligare minska de offentliga utgifternas andel av BNP.

iii) Att ytterligare sänka skattetrycket, som trots skattesänkningarna år 2000 fortfarande är högt. Omfattningen och takten i de nya skattesänkningarna bör styras av det övergripande syftet att bevara hållbarheten i de offentliga finanserna och den välavvägda makroekonomiska politiken.

Produktmarknaderna

Sverige integreras allt mer i gemenskapens marknader och uppvisar utmärkta resultat i fråga om överföring av inremarknadslagstiftningen. Det statliga stödet är lågt, utgifterna för forskning och utveckling bland de högsta bland EU:s femton medlemsstater, och mycket har gjorts för att avreglera nätverksamheterna. Om man lyckas lösa problemet med otillräcklig konkurrens inom vissa sektorer finns det emellertid utrymme för förbättringar av prisnivåerna och produktiviteten i den svenska ekonomin. Mot denna bakgrund bör Sverige särskilt prioritera följande:

i) Att fortsätta ansträngningarna att undanröja regleringar som hindrar eller begränsar konkurrensen inom detaljhandelssektorn, bygg- och anläggningssektorn samt läkemedelssektorn, med bibehållen hänsyn till att det av naturliga skäl är svårt att åstadkomma fullskalig konkurrens i ett så glesbefolkat land, och att enligt regeringens planer ge konkurrensmyndigheten befogenhet att genomdriva EG-fördragets artiklar 81 och 82.

ii) Att fortsätta ansträngningarna för att förbättra konkurrensen inom järnvägs- och flygtransporter.

iii) Att kraftfullt fortsätta de initiativ som inletts för att effektivisera offentlig upphandling och tillhandahållande av allmännyttiga tjänster.

Kapitalmarknaderna

Den svenska kapitalmarknaden har kännetecknats av snabb globalisering, teknologisk utveckling och växande riskkapitalinvesteringar. Riskkapitalmarknaden är aktiv. Den har utvecklats från att ha bestått av en handfull främst offentliga aktörer till att nu även inbegripa ett stort antal privata aktörer. Företag som befinner sig i den tidiga tillväxtfasen och företag utanför de s.k. tillväxtsektorerna har dock fortfarande svårigheter att få tillgång till kapital. Mot denna bakgrund bör Sverige särskilt prioritera följande:

i) Att göra ytterligare ansträngningar att underlätta tillgång till riskkapital, särskilt för små företag utanför högteknologisektorn, att ta hänsyn till de exempel på bästa praxis som anges i kommissionens meddelande om riskkapital från oktober 1999 i fråga om beskattning och att uppmuntra innovativa system för personalägande.

Arbetsmarknaden

En mer markant förbättring av arbetsmarknadsläget skedde under 1999 och sysselsättningstalen, särskilt bland kvinnor, är bland de högsta i EU. Trots de åtgärder som redan vidtagits är beskattningen av arbete mycket hög och bidragssystemen generösa. Den svenska regeringen har med fog koncentrerat sin arbetsmarknadspolitik på att förbättra humankapitalet. Den aktuella uppstramningen av de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna förväntas göra dem mer effektiva, men det är viktigt att fortsätta att målanpassa programmen efter den faktiska och potentiella långtidsarbetslösheten samt efter arbetsmarknadens behov. Mot denna bakgrund bör Sverige särskilt prioritera följande:

i) Att vidta ytterligare åtgärder för att minska det höga skattetrycket på inkomster från förvärvsarbete, särskilt för personer som har låga arbetsinkomster.

ii) Att anpassa bidragssystemen ytterligare för att förtydliga kriterierna för bidragsberättigande, begränsa bidragstiden genom aktiveringspolitik, stärka förvaltningen och se till att det finns effektiva incitament att anta ett erbjudande om anställning.

15. STORBRITANNIEN

Storbritanniens tillväxt 1999 överträffade förväntningarna, och tillväxten förväntas bli ännu större och överträffa prognoserna för 2000. Inflationen förväntas inte öka i någon högre grad. Arbetsmarknaden förväntas bli fortsatt stark. Lönerna visar vissa tecken på att öka, men de åtgärder regeringen redan vidtagit för att främja sysselsättningsmöjligheterna och göra förvärvsarbete mer attraktivt torde minska risken för att tillväxten skall leda till ökat tryck på arbetsmarknaden.

Finanspolitiken

De offentliga finanserna uppvisade 1999 ett överskott på 1,2 % av BNP. Myndigheterna tror nu att överskottet kommer att bli 1,3 % av BNP för budgetåret 1999–2000, jämfört med prognosen på 0,3 % i det uppdaterade konvergensprogrammet. I budgeten, som lades i mars, ökades utgifterna på vissa områden. Det finns också planer på att höja andelen offentliga investeringar i förhållande till BNP mer än vad som tidigare aviserats, från de nuvarande låga nivåerna. Finanserna förväntas ändå komma att uppvisa betryggande överskott under 2000–2001. Mot denna bakgrund bör finanspolitiken inriktas på:

i) Att behålla den grundläggande strukturen på statsfinanserna i stort sett oförändrad enligt konvergensprogrammet, med beaktande av cykliska förändringar i ekonomin, att se till att alla nya utgifts- eller skatteinitiativ är förenliga med detta mål.

ii) Att föra en politik som syftar till en avsevärd ökning av andelen fasta offentliga investeringar i förhållande till BNP med bibehållen strikt kontroll av de totala offentliga utgifterna.

Produktmarknaderna

Storbritanniens ekonomi ligger i mycket hög grad öppen för internationell konkurrens. Liberaliseringen av Storbritanniens marknader för varor och tjänster har i många avseenden kommit längre än i övriga medlemsstater. Vissa problem finns dock kvar, främst inom transportsektorn. Trots viktiga reformer för att förbättra produktmarknadernas funktion har Storbritannien ett allvarligt problem med låg produktivitet. Minskade utgifter för forskning och utveckling och minskade innovationer kan här ha spelat en roll. De små och medelstora företagens förmåga att upprätthålla tillväxt och bristen på välutbildad arbetskraft ger också anledning till oro. Mot denna bakgrund bör Storbritannien särskilt prioritera följande:

i) Att övervaka och vid behov effektivisera de åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att angripa problemen med minskande insatser på forskning och utveckling, få innovationer, bristen på välutbildad arbetskraft och det stora antalet konkursdrabbade små och medelstora företag.

ii) Att utveckla en långtidsplan för att hantera problemen med trafiköverbelastning, otillräckliga investeringar i järnvägarna och dålig servicekvalitet inom de offentliga transporterna.

Kapitalmarknaderna

Storbritanniens kapitalmarknad är välutvecklad och konkurrenskraftig, och ett flertal initiativ är på väg att vidtas för att utveckla riskkapitalmarknaderna. Ändå är riskkapitalinvesteringarna i företag som befinner sig i den tidiga tillväxtfasen låga jämfört med investeringarna i ledningsförvärv (management buy-outs/buy-ins). Även om tillsynslagstiftningen inte uttryckligen förbjuder pensionsfonderna att investera i riskkapital är fondernas investeringar i riskkapital små. Mot denna bakgrund bör Storbritannien särskilt prioritera följande:

i) Att analysera varför pensionsfonderna inte investerar i riskkapital, trots att inga förbud mot detta finns i tillsynslagstiftningen, och vidta åtgärder för att stimulera denna typ av investeringar. Detta kommer att vara ett av de områden som kommer att granskas av Myners utredning av institutionella placerare.

Arbetsmarknaden

Storbritanniens arbetsmarknad har varit bland de bäst fungerande i EU under de senaste åren. Nyligen införda reformer har intensifierat och utvidgat ”welfare to work”-programmet. Genom skatte- och socialförsäkringsreformer har marginalskatterna för lågavlönade arbetstagare sänkts, samtidigt som familjer och handikappade fått tillgång till löneförmåner som ges som komplement till låga löner. En strategi för att förbättra tillgången till barnomsorg har antagits. Diverse åtgärder har vidtagits som är särskilt inriktade på vissa orter och områden med hög arbetslöshet. Men även om resultatet överlag är gott finns ett mycket påtagligt problem med områden med koncentrerad arbetslöshet varav en stor del är långtidsarbetslöshet. Mot denna bakgrund bör Storbritannien särskilt prioritera följande:

i) Att försöka ta itu med problemet med koncentrerad arbetslöshet i eftersatta områden och samhällen, försöka minska andelen hushåll där ingen av familjemedlemmarna förvärvsarbetar, och förstärka den förebyggande strategin mot långtidsarbetslöshet så att man i enlighet med sysselsättningsriktlinjerna inom 12 månader kan ge arbetslösa vuxna en ny chans.

Utfärdad i Santa Maria da Feira den 19 juni 2000.

På rådets vägnar

J. PINA MOURA

Ordförande